

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Политсоветым зэхэсыгъо илагъ

Жьоныгъуаклэм и 25 — 26-м партией «Единэ Россием» ия XIII-рэ Зэфэсэу Москва щыкӀуагъэм УФ-м и Премьер-министрэу, партием ипашэу Дмитрий Медведевыр къыщыгушыгъэзэ партием ипервичнэ ыкӀи ичӀыплэ отделениехэм мэхъанэу яӀэм зыкъегъэӀэтыгъэным епхыгъэ предложение къыхыгъ. «Единэ Россием» и Генеральнэ Совет хэхъанхэм фэшӀ процент 20 хьурэ квотэр ахэм аратыгъэ ашӀышт. Джащ фэдэу партием ипашэхэм яполномочиехэр илъэси 5-м нэгъэсыгъэн фаеу Д. Медведевым ылытагъ.

Политсоветым хэтхэр а Иофыгъохэм ахэплъагъэх, яеплъыкӀэхэр къыраӀотыкӀыгъэх, партием ипашэ къыгъэнэ-фэгъэ пшъэрӀыгъэх адырагъэштагъ.

«Единэ Россием» ипервичнэ, ичӀыплэ ыкӀи ирегиональнэ отделениехэм яконтрольнэ-ревизионнэ органхэмрэ пашэхэмрэ яхэдзынхэр 2012-рэ илъэсым республикэм зэрэщызэхашэцтхэм фэгъэхьыгъэу къэгущылагъ политсоветым и Секретарэу, АР-м и Къэ-

Урысыем иполитическэ партией «Единэ Россием» и Адыгэ шьолъыр къутамэ иполитсовет тыгъуасэ зэхэсыгъо илагъ. Ащ хэлэжыагъэх Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу, партием и Апшъэрэ Совет хэтэу ТхьакӀушынэ Аслъан, АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, нэмыкӀхэри.

ралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу Ӏэцэ Мухъамэд. Ащ къызэриӀуагъэмкӀэ, 2012-рэ илъэсым чъэпыогъум и 14-м Тэхьутэмькъое районьмкӀэ зы мандат зиӀэ хэдзыплэ округэу N 25-м хэдзын тедзэхэр щыкӀоштых. Муниципальнэ образованиеу «Тэхьутэмькъое районьм» иадминистрации ипашэу хадзыгъэ Шъхьэлэхъо Азмэт депутат полномочиехэр зэригъэтӀылыгъэхэм а хэдзынхэр къыкӀэ-лъыкӀоштых. «Единороссхэм» зыдырагъэштэцт кандидатурэхэр гъэнэфэгъэнхэм фэшӀ пшӀорыгъэшӀ народнэ голосованием рагъэкӀокӀышт.

Республикэм ичӀыплэ зыгъэӀорышӀэ-жыплэ органхэм, муниципальнэ обра-

зованиеу «Кошхъэблэ районьм» иадминистрации ипашэ яхэдзынхэр мы мэфэ дэдэм Адыгейм щыкӀоштых. А кампанием партиер зэрэхэлэжыцтым, пшӀорыгъэшӀ хэдзынхэр зэрэзэхашэцтхэм политсоветым хэтхэр нэужым те-гушылагъэх, пшъэрӀыгъэ шъхьаӀэхэр агъэнэфагъэх.

— Мыщ фэдэ кампанием хэлэжыгъэнымкӀэ партием ирегиональнэ къутамэ опыт гъэнэфагъэ иӀэ хьугъэ, цыфхэми цыхъэ къытфашы, — къыӀуагъ ТхьакӀушынэ Аслъан зэхэсыгъом кӀэух зэфэхьысыжъхэр къыфишӀыгъэ. — УФ-м и Президент ихэдзынхэм ялэхъан Адыгэ региональнэ отделением дэгъукӀэ зыкыгъэлэзгъуагъ, къэралыгъом ипашэхэми ар къыхагъэщыгъ. Ау ащ къыкӀырэп рэхъатэу тыщысыныр. Непэ гъэхъагъэу республикэм ышӀы-хэрэм, гумэкӀыгъоу, щыкӀагъэу щыӀэхэм шъхьыжыгъэу татэгущыӀэн, ахэр дэдгъэзыжыныхэм тынаӀэ тедгъэтын фае. ЗэкӀэмэ анахъ шъхьаӀэр тицӀыфхэм ягумэкӀыгъохэр зэхэтшӀэныр, амалэу щыӀэмкӀэ ӀэпыӀэгъу тафэхъуныр, ахэм ящыӀэкӀэ-псэукӀэ нахьышӀу шыгъэ-ныр ары.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

АР-м и Лышъхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм и Президент 2008-рэ илъэсым мэкъуогъум и 9-м ышӀыгъэ Указэу N 62-р зытетэу «Чыплэ планированиемкӀэ документхэм япроектхэм зэрахэплъэхэрэ ыкӀи ахэм зэрадырагъаштэрэмкӀэ (зэрадырамыгъаштэрэмкӀэ) кӀэух зэфэхьысыжъхэр зэрагъэхъазырхэрэ шыкӀэм ехьылагъ» зыфиӀорэм зэхъокӀыныгъэхэр фэшӀыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Федеральнэ законодательствэм диштэу гъэпсыгъэным фэшӀ унашъо сэшӀы:

1. Адыгэ Республикэм и Президент 2008-рэ илъэсым мэкъуогъум и 9-м ышӀыгъэ Указэу N 62-р зытетэу «Чыплэ планированиемкӀэ документхэм япроектхэм зэрахэплъэхэрэ ыкӀи ахэм зэрадырагъаштэрэмкӀэ (зэрадырамыгъаштэрэмкӀэ) кӀэух зэфэхьысыжъхэр зэрагъэхъазырхэрэ шыкӀэм ехьылагъ» зыфиӀорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2008, N 6; 2011, N 6, 11) мыщ фэдэ зэхъокӀыныгъэхэр фэшӀыгъэнхэу:

1) пэублэм гушыӀэхэу «муниципальнэ образованиехэм чыплэ планированиемкӀэ ядокументхэм япроектхэмрэ» зыфиӀохэрэр хэгъэкӀыжыгъэнхэу;

2) мы Указым игуадзэ иа 1-рэ пункт гушыӀэхэу «муниципальнэ районхэм чыплэ планированиемкӀэ ясхемэхэр, псэупӀэхэм ягенеральнэ планхэм, къэлэ койхэм ягенеральнэ планхэм ясхемэхэр» зыфиӀохэрэр, джащ фэдэу гушыӀэхэу «я 21-рэ статья ия 2-рэ Ӏахъ ыкӀи я 25-рэ статья ия 2-рэ Ӏахъ» зыфиӀохэрэр хэгъэкӀыжыгъэнхэу.

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм шегъэжыагъэу мы Указым кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТХЪАКӀУШЫНЭ Аслъан къ. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 30, 2012-рэ илъэс N 163

АР-м и Лышъхъэ и Указ

Т.М. КӀэрацэм щытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм инароднэ тхакӀу» зыфиӀорэр фэгъэшъошэгъэным ехьылагъ

Лъэпкъ культурэм ихэхъоныгъэ гъэхъэгъэ ин дэдэхэр зэрэщишӀыгъэхэм, художественнэ произведение инхэу хэгъэгум илитературэ пыгъэу хэуцагъэхэр, Адыгэ Республикэми, нэмыкӀ чыплэхэми осэшхо къа-зыщыратыгъэхэр зэритхыгъэхэм ыкӀи къызыхъугъэр илъэси 110-рэ зэрэхъурэм япхыгъэу **КӀэрэщэ Тембот Мыхъамэт ыкъом**, щымы-Ӏэжъми, щытхъуцӀэу **«Адыгэ Республикэм инароднэ тхакӀу»** зыфиӀорэр фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТХЪАКӀУШЫНЭ Аслъан къ. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 31-рэ, 2012-рэ илъэс N 164

Фабэм шъуфэсакъ!

Аужырэ мэфэ зытӀум фабэр ехыгъ, нахъ къэуцъыӀэтэгъагъ, къызыщыщыгъэ чы-плэхэри щыӀэх, ау синоптикхэм къызэ-ратырэмкӀэ, къыхъашт тхьамафэм джы-ри мэфэ фабэхэм къагъэзэжыцт. Ащ фэдэу температурэр 37— 39-м нэсэу зыдэ-кӀуаекӀэ, цыфым зэрар мымакӀэу къыфи-хьын ылъэкӀышт. Ащ фэшӀ АР-м и Авто-инспекции водитель пстэуми закъыфе-гъазэ, агъэцкӀэн фаехэр джыри зэ агу къе-гъэкӀыжых:

— зыщыфэбэ дэдэм гъогум шъутемы-хьэмэ нахьышӀу;

— ащ фэдэ амал шъуимыӀэмэ, пчэдыжъ

чыӀэтагъэм шъуиӀофхэр зэрэжыгъэцкӀэ-щтым шъупылын фае;

— шӀокӀ имыӀэу псэу шъузэшъоштыр автомашинэм ижъугъэуцу, ар гъэуцъы-гъэмэ нахьышӀу;

— гъогум шъутехъаным ыпэкӀэ автома-шинэм изытет шъуупӀэгъу;

— нахъ зыщыжъау чыплэм шъукъы-зэрэщыуцщтым шъупылын фае;

— кӀэлэцӀыкӀухэмрэ псэушъхъэхэмрэ автомашинэм ипчэхэр егъэтыгъэхэу къи-шъумынэх;

— автомашинэр зэкӀэжыгъэнэжыным ыпэкӀэ жьы ижъугъахъ.

Мыекъуапэ имэфэкI зыфагъэхъазыры

Мыекъуапэ шыпсэхэрэм якласэ хъугъэ мэфэкIу «Къалэм и Мафэ» изыфэгъэхъазырын фежыагъэх.

Мыекъопэ къэлэ администрацие ипресс-къулыкъу кызыритыгъэмкIэ, мэфитIум кыкIоцI, Iоныгъом и 7 — 8-м, къэлэдэсхэр, хъакIэхэр мэфэкIым зеришэлэштых. Iофтхъабзэхэр анахыбзу зыщыкIоштхэр къэлэ паркыр ыкIи урамэу Краснооктябрьскэр арых.

МэфэкIым кыдыхэлъытагъэу шъоум ифестиваль-ермэлыкъ зэхашт. Анахь Iофтхъабзэ шъхъалэу къалэм щыкIоштхэм ащыщ урамхэу Подгорнэмрэ Курганнэмрэ зыщызэхэкIыхэрэм тет саугъэтэу «Ошъад» зыфилоу агъэклэжыгъэм икызылужынын. Къэлогъэн фæе, 1897-рэ илъэсым мы чыпIэм зэлъашIэр Iуашхъэм зэрэщетIэгъагъэхэр.

Нэужым къэлэ зэнэкъокъоу «Анахь дэгъоу ыкIи къабзэу алыгъ шагухэр» зыфилоу тейлоньгъэ кышщыдзыхыгъэхэм зэш Соловьевхэм ацIэкIэ агъэнэфэгъэ шIухъафтынхэр аратыжыштых.

Джаш фэдэу пшынаохэм яIэпIэсэныгъэ кызысшагъэлэгъон альэкIышт зэнэкъокъур къэлэ паркым щызэхашт. МэфэкIым иапэрэ мафэр «Я 20-рэ лIэшIэгъум имэкъамэхэр» зыфилоу къэшо программэмкIэ зэфашIыжышты.

МэфэкIым иятIонэрэ мафэ ТОС-м икомитет кыгъэхъазырыгъэ къэгъэлэгъонэу «Мыекъуапэ цыф IэпIэсэхэмкIэ бай» зыфилоу лъыгъэкIотэшт. Ащ чанэу хэлэжыштых ныбжьыкIэхэр, спортсменхэр, артистхэр, музыкантхэр.

Iофтхъабзэр кыгъэдэхшт кIэлэцIыкIу курэжы-ехэмрэ щэрэхыш зыкIэт кушхъэфачэхэмрэ якъэгъэлэгъон. Джаш фэдэу искусствэр зикIасэхэм апае оркестровэ музыкэм ифестивалэу «Майкопские фанфары-2012» зыфилоу щыкIошт. Хабзэ зэрэхъугъэу, къэзэрэщэгъакIэхэм ащыфэгъушIоштых.

Нэужым мэфэкI концертышхомкIэ зэфашIыжышты, ошъогум фейерверк датIупщешты.

(Тикорр.).

Урамым сатыушIыныр щызэпагъэугъ

Районым ит псэупIэхэм ащыщыбэхэм ащыпсэхэр дэгъоу ячIыгу унаехэм адэлажэх. Натрыфыр, хэтэрыкIхэр, унэгъо садхэм пкIышхъэ-мышхъэу къащысшагъэкIыгъэхэр бэдзэрхэм ащашх, сатыу ашIы. НэмыкI чыпIэхэм къарашырэ товархэри IуагъэкIых. Ахэр дэгъу, цыфхэм ащэрэ товархэм аклахыр ахыщэр IэпылэгъушIу унагъом фэху.

РайонымкIэ анахь бэдзэр инхэр зыдэтхэр къэлэ гъэпсыкIэ зилэ поселкэу Яблоневскэмрэ Инэмрэ арых. Мафэ къэс мыхэм цыфыбэ ащызэблэкIы: зы купыр машэ, адрэхэр мэщэфэх. Яблоневскэм бэдзэритIу дэт: зыр урамэу Гагариным ыцIэ зыхырым тет, адрэр консервышI комбина-тым дэжъ щыт. БэдзэритIуми транспорт уцупIэхэр яI, сатыушIыпIэ чыпIэхэр благъэх. МэкIэ дэд бэдзэр чыпIэхэм, урамжыыхэм ащыщэхэрэр, ащысшафэхэрэр.

Зилоф нахь дэир Инэм дэт бэдзэрыр ары. Ащ чыпIэу ыубытырэмкIи, цыф пчъагъэу дэсымкIи районым ятIонэрэ чыпIэр щыIыгъ. Щэн-щэфын Iофым фэгъэзагъэу зы бэдзэр закъу дэтыр,

ар макIэ. Ежъ бэдзэрым ыубытырэ чыпIэри цыкIу. Ащ кыхэкIыкIэ мыщ урамэу блэкIырэм ызыныкъом бгъуитIумкIи цыфхэр щэщэх, щэсшафэх. Урам бгъуитIум иIэ урамжыыхэм цыфхэр арыкIонхэр кьин дэд: щэхэрэр, щэфакохэр, товархэр атиз. Ащ фэд, урам гупчэми ыбгъуитIуцIэ транспор-тыр тет, лъэшэу ахэкIыгуай, шынагъоу щызэблэкIых.

Мы зептэуэм къахэкIыкIэ район администрациеи унашъо ышIыгъ бэдзэрым пэгъунэгъу чыпIэхэм ащыщэнхэ фимытхэу. СатыушIхэм агурагъэIуагъ мы чыпIэхэм сатыу ащашIыныр зэрэхэбзэнчхэр, бэмэ Изынын зэрямыIэр. БэдзэрыкIэ поселкэм ащашIынуу щыт, ау ащ уахътэ ыхышты. Псэуалъэр агъэуцупIэ сатыу зысашIышты чыпIэр ежъ цыфхэм кыыхахынэу районым ипащэ ариIуагъ. Iофыгъоу къэтэджыгъэм изэхэфын цыфхэр ыуж итых. ЧыпIэр кызыыхахырым районым ипащэхэр Iофым хэлъэштых, сатыушIхэр агъэрэзэнхэм фэгъэхыгъэу зекIоштых.

ХЪУШТ Щэбан.

Тэхутэмыкъое район.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр лъэшэу гухэкI щыхъоу Адыгэ Республикэм иавтоном учреждениеу «Зипсауныгъэ пыч фэхъугъэ кIэлэцIыкIу-хэмрэ Iэтахъохэмрэ яреабилитационнэ гупчэу «Звездный» зыфилоу идирикторэу Гъыш Рэмэзан Айдэмыр ыкъом фэтхъаусыхэ янэ идунай зэрихъожыгъэм фэшI.

Адыгеим ижурналистхэр кыыхагъэщыгъэх

Республикэу Темыр Осетием — Алаанием щыкIогъэ шъолъыр форумэу «Репортаж у костра» зыфилоу Адыгэ къэралыгъо телерадиокомпанием ижурналистхэр хэлэжыагъэх ыкIи ащ чанэу зыкысшагъэлэгъуагъ.

Районым ибрэндэвэ ролик иноминациеу «Лъэпкъ шэн-хабзэхэм Iэпылэгъу зерафэхъухэрэм» зыфилоу зэнэкъокъум ыльэныкъокIэ Адыгеим ижурналистхэр кыыхагъэщыгъэх ыкIи Диплом къафагъэшъошагъ. Телерадиокомпаниеу «Адыгеир» къэзыгъэлэгъуагъэр тематическэ программэхэм яредакторэу, Адыгеим изаслуженнэ журналистэу Тэу Зами-

рэ зипэщэгъэ творческэ купыр ары. Урысыем ирегион 60-мэ къарыкIыгъэ журналистхэр форумым хэлэжыагъэх, ахэм ролики 100-м ехъу къагъэлэгъуагъ.

Адыгеим ипроект анахь дэгъуи 10-м ахэфагъ. Тижурналистхэм къагъэхъазырыгъэ IофшIагъэхэр жорим инэу ыгу рыхыгъэх ыкIи хэушхъафыкIыгъэу кыыхигъэщыгъэх. Проектыр ролик мынхэмкIэ зэхэгъэуцагъэ — зэлъашIэрэ модельерэу СтIашъу Юрэ ыгъэхъазырыгъэ лъэпкъ щыгъынхэр телерадиокомпанием иIофышIэхэм ащыгъэху ащ кысшегъэлэгъагъо. Проектыр зигукъэкIыр журналисткэу ТIэшъу Светлан ары. Ар

гъэцэкIэгъэнымкIэ Iэпылэгъу къафэхъугъэх СтIашъу Юрэ хореографэу, ансамблэу «Синдика» зыфилоу ипащэу Едыдж Викторерэ.

Тэу Замирэ кызырэхигъэщыгъэмкIэ, культурэм иIофышIэхэр мы проектым кыыхмэлэжыгъагъэхэмэ, Iэпылэгъу къафэмыхъугъагъэхэмэ, ежхэм язакъоу а зэкIэри зэшIуахын альэкIыштыгъэп. Форумым хэлэжыагъэхэм зэкIэми къагурагъэIуагъ зэо-банэ зыщыкIорэ чыпIэу непэ Кавказыр зэрэщымытыр, ар лъэпкъ зэфэшхъафыбэ зыщыпсэурэ ыкIи зэгурыIоныгъэ зэрылэ регионэу, культурэ бай ыкIи шэн-хэбзэ дахэхэр зысшалэжырэ чыпIэу зэрэщытыр.

КИАРЭ Фатим.

ЯшIэныгъэ ауплъэкIу

Урысые форумэу «Селигер-2012»-рэ зыфилоу мыгъэ ныбжьыкIэ мин 20-м ехъу ыугъоигъ. Хыкъумэу Селигер дэжъ илъэс къэс щыкIорэ зэхэхэм Мыекъуапэ щыщхэу ныбжьыкIэ 15 хэлэжыагъ. IофшIагъэхэр кысшагъэлэгъуагъэх, упчIэхэм джэуапхэр аратыжыгъэх, «Iэнэ хъураехэм» ахэлэжыагъэх.

Форумым хэлэжыагъэ тиныбжьыкIэхэм мы мафэхэм пресс-зэIуцIэ къатыгъ. Ярослав Борсук, Александр Зайцевым, Алина Самоленкэм, Славяна Бушневам, нэмыкIхэми зыдэщыIагъэхэм кысшальэгъуагъэхэр, нэIуасэ зыфэхъугъэхэр къаIотагъэх, зэхэхэм мэхъанэу ратыгъэр зэфэхъысыжыгъ. Адыгэ Республикэм ныбжьыкIэ IофхэмкIэ и Комитет зэрэфэрэзэхэр кыыхагъэщыгъ.

Пресс-зэIуцIэр зэрэIуагъэр нахь игъэкIотыгъэу кыхэтыушты.

ШХОНЧЫБЭШIЭ Рузан.

МВД-м КЪЕТЫ

Зэрарыр сомэ мин 20-м ехъу

Адыгэ Республикэм хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ кызыритырэмкIэ бэдзэогъум и 23-м кысшегъэжыагъэу и 29-м нэс республикэм бэдэжэшIэгъэ 72-рэ щызэрахъагъ. Ахэр хъункIэн бэдэжэшIагъэу 1, тыгъуагъэхэу 34-рэ, гъэпцIагъэ зыхэлэ бэдэжэшIэгъэ 11, машинэр рафыжыагъэу 1, экономикэм ыльэныкъокIэ бэдэжэшIэгъэ 12, нэмыкIхэри. УФ-м и законодательствэ зыукъогъэ нэбгыри 10-р правэухъумэкIо органхэм агъэунэфын альэкIыгъ, бэдэжэшIагъэу кызызIуахыгъэр процент 82-м ехъу.

БлэкIыгъэ тхъамафэм Адыгеим игъогухэм хъугъэ-шIэгъи 9 атэхухъагъэу ГИБДД-м икыулыкъушIэхэм агъэунэфыгъ. Ахэм нэбгыри 3 ахэкIодагъ, нэбгыри 9-мэ шъобжхэр ате-сшагъэхэ хъугъэ. Ешъуагъэу рулым кIэрысхэу водитель 79-рэ къаубытыгъ.

Мыекъуапэ шыпсэурэ бзылфыгъэу илъэс 41-рэ зыныбжьым бэмышIэу телефонымкIэ тхыгъэ кысшэкIуагъ. Ащ зэритхэгъагъэмкIэ, ибанк картэ игъэзекIон гумэкIыгъохэр кыпыкIыгъэх, ащ кыхэкIыкIэ илектроннэ счет зэфашIыгъ. Телефон номерэу кысшагъэхыгъэм бзылфыгъэр псынкIэу теуагъ, ар хульфыгъэ горэм кы-лэтыгъ ыкIи банкым иIофышIэу зыкыгъэлэгъуагъ. Бзылфыгъэр гужыгъэу «банкым иIофышIэ» бэриIуагъэр, адрэм ар кысшэгъэхъа-тыгъ, кырилоуэр зышIэкIэ зэкIэри дэгъу зэрэхъуштыр кыгуригъэ-Iуагъ.

Апэдэдэ бзылфыгъэр банкомат-ыи екIолэнэу щытыгъ. Ар зегъэ-цэкIэ нэуж кысшытеогъэ хульфыгъэм ителефон номер кыыхыгъэщи, джыри зэ зыфигъэзагъ. Адрэм узэрэекIоштыр кысшэIуатэзэ, ащ исчет илгыгъэ сомэ 20 276-р рыхыгъ. ЗэрагъэпцIагъэр бзылфыгъэм кызыгуэрIоу полициеи икыу-

лыкъушIэхэм закысшэIэгъэзагъ. Мы уахътэм уплэкIунхэр макIох. Мыщ фэдэу шъуамагыгъэпIэным пае шъуибан картэ Iоф ешIэмэ, ащ ахыщэ кысшэохышъумэ апэ шъууплэкIу, шъузэпхыгъэ банкым зыфэжыгъагъ. Джашыгъум шъуаихъ-щи, шъуинпсауныгъи кысшэуухъу-мэщтых.

Профилактическэ Iофтхъабзэу «Iэтахъу. Гъэмаф» зыфилоу иятIонэрэ уцогъу кыдыхэлъытагъэу унэгъо зэгурымыIохэу, хэушхъа-фыкIыгъэ учетым хэтхэм адэжъ АР-м и МВД икыулыкъушIэхэр мы мафэхэм ащылагъэх. УплэкIунхэм кызырэгъэлэгъуагъэмкIэ, мыщ фэдэ унагъохэм арыс ны-тыхэм ащышыбэм япшэрылхэр тэрэзэу агъэцакIэхэрэп: унэ кIоцIхэр шIоих, сабийхэм ашхын фэе гъомылапхэхэр арагъэгъотыхэрэп, кIэлэцIыкIухэм алыплэхэрэп, нахыбэм ахэр зыдэщыIэхэри ашIэрэп.

Пчыхъэм сыхъатыр 22.00-м ыуж

нахыжыхэр ямыгъусэу зыныбжь имыкыгъэхэр общественнэ чыпIэхэм ащыIэнхэ фитхэл. Ащ фэдэ кIэлэцIыкIухэу кыыхагъэщыхэрэм полициеи иIофышIэхэр адэгущы-Iэх, ны-тыхэм адэжъ макIох, а фысшытыкIэр зыдамыгъэзыкIэ яса-бийхэр алахынхэ зэралтэкIыштыр къагурагъало.

Тикъэлэ шъхъалэ шыпсэурэ ху-льфыгъэу илъэс 43-рэ зыныбжьым полициеи идежурнэ часть мы ма-фэхэм зыкысшэIэгъэзагъ. Ащ кыс-шэриIуагъэмкIэ, ишъэожыые цы-кIоу илъэси 8 зыныбжьыр ку-шхъэфачхэм тесэу шагум дэтызэ, зыныбжь имыкыгъэ кIэлэцIыкIу горэ къекIоллагъ ыкIи ащ тыригъэ-тысхъанэу «къелгъэIугъ». Ар мыд-рэм земыдэм, кIуачIэр кысшэ-гъэфедэзэ, кушхъэфачхэр тырихи зигъэбылбыжыгъ.

ПравэухъумэкIо органхэм зэхаштэгъэ оперативнэ-лтыхъон Iофтхъабзэхэм яшIуагъэкIэ, мы бэдэ-жэшIагъэр зезыхъагъэр охътабэ темышIэу къаубытын альэкIыгъ. Ар еджэпIэ-интернат горэм чIэс, илъэ-си 9 ыныбжь. Гъэмэфэ зыгъэпсэ-фыгъо уахътэм ехъулэу янэ дэжъ къэкIуагъэу шылагъ. ЫшIагъэм еуцолэжыгъ, ытыгъугъэри кыIа-хыжыгъ. Мы уахътэм зэхэфынхэр макIох.

Тэхутэмыкъое районым ит къуаджэу Новая Адыгея щыщ кIэлэ ныбжьыкIэм икушхъэфачхэ бэдзэогъум и 23-м шIуатыгъугъ. Зэрарэу ащ ышIыгъэр сомэ мин 20 фэдиз. Уголовнэ Iоф кызызIуахыгъ, бэдэжашIэм лъэхъух.

Дагъыстанрэ журналистхэмрэ

Урысыем ижурналистхэм я Союз итхьаматэу
Всеволод Богдановыр.

Дагъыстан Республикэм икьэлэ шхьафэу Махачкала бэмышлэу шымэфэклышхуагъ. Нахь тэрэзэу кьэплон хьумэ, мэфэ зэкълэыкълэ пчъагъэ хагъэунэфыкыгъ. Апэрэ Дагъыстан форумэу кьэбар жьугъэм иамалхэм афэгъэхьыгъагъэм изэхэщаклох хэутын Иофхэмкълэ яреспубликэ Комитетрэ Урысыем ижурналистикэм я Союзрэ. Ахэр арых кьэлэмым игъэ-Юрышлэу Къыблэ Урысыем щыщхэр зыугъонгъэхэр.

Шыпкьэр пюшгмэ, форумыр мэфэкълэп, ар Иофшлэн, ащ кьыщызэрэугъонгъэхэр ялэп-лэсэныгъэ фэгъэхьыгъэ гупшысэхэмкълэ шыздэгъуащэх, Иофшлагъэу ялэхэр кьыщызэфалуагъэх, зэфэхьысыжхэр щашлэхыкълэ упчлэу кьагъэуцхэрэми джэуап кьащаратыжыным щэгугъых. Ар мэфэкълэ кьэзышлэр журналистикэм пылэ цыфыбэ зэрэзлуклэрэр, ащ фэдэ амал ялэ зэрэхурэр ары.

Адыгейм мыщ фэдэ форумхэр тфэгъогогъо щызхачагъэх. Тиреспубликэ щыпсэухэрэмкълэ хьакълэу илээс зэкълэыкълэхэм кьытфелблэгъагъэхэмкълэ мэхъэншхо зилэ Иофхьабзэу ар зэрэщытыгъэм шэч хэлъэп. Джы Дагъыстан Республикэм ащ фэдэ зэлуклэшхо шыкълэуагъ. Дагъыстан Республикэм иллыкълэу Адыгэ Республикэм шылэ Чупан Асылдаровыр эсрыр ащ тыхэлэжыагъ. Тишлэны-

гъэхэм ахэдгъэхьонмкълэ, нахьышлэу тыфаклоу тылэжъ-нымкълэ лэпылэгъушхо форумыр кьытфэхьыгъ. Лэпкь гэзетхэм янеушрэ мафэ зыфэдэ-щтыр анахь тызыгъэгумэклэрэ Иофыгъохэм ащыщ. Ащ фэгъэхьыгъэ гупшысэхэр мымаклэу форумым хэлэжъэхэрэм кьыра-Ютыкыгъэх. Лэпкь зэфэшъ-хьафыбэ Дагъыстан зэрэщып-сэурэм елгытыгъэу гэзет 14 кьыщыдэкълэ. Зы илээсым кьыкълэу ахэм якьыдэгъэкълэын Правительствэм сомэ миллион 42-рэ пэлуегахьа. Ау лэпкьхэм абзэ зэрэшлэуагъэрэм ыкълэ Почтэм илофышлэхэм игъом гэзетхэр цыфхэм зэралъамыгъэлэсыхэрэм кьа-хэкълэу аклатхэрэр нахь макълэ мэхъу зэпыт. Арэу шытми, гэзетхэр зэрамыгъэкълэдыштхэр, ахэр кьызтэгъэнэжыгъэнхэм зэрэдэлэжъэштхэр Правительствэм иллыкълэхэм кьыхагъэ-щыгъ, журналистхэм екълэ-лэу а Иофыгъом фырялэри кьыралотыкыгъ. Кьэплон хьумэ, тэри джащ фэдэ гумэклэ-гъо дэдэхэр тилэх. Тэри тигъэ-зет почтаьонхэм игъом цыфхэм алэклагъахэрэп, адыгабзэр зышлэуагъэу тилэпкь хэтым ипчъагы нахьыбэ мэхъу зэпыт.

«Бзэр, шэн-хабзэхэр кьэгъэ-нэжыгъэнхэм фэшл гэзетэу кьыдэкълэхэрэр лэпкьхэм ящыклагъэхэш, ахэм лэпылэгъоу аратырэм кьыщыкълэ-

штэп», — хигъэунэфыкыгъ Дагъыстан и Президентэу Магомедов Магомедсалам. Ар форумым хэлэжъэзэ анахьыгъу кьеоу кьыхигъэщыгъэр гупчэ телевизионнэ каналхэм Дагъыстан кьызэрагъэлэгъорэ шыклэр ары. «Еджэпаклэхэр кьызэлутэхых, кълэцлыкълэу лыгыпаклэхэр тэшых, гъогу километрэ пчъагъэхэр тэгъэц-клэжых, ау ахэр зыми ищы-клагъэхэп, тэ тыззуаглоу, ты-уклаглоу тыкьызэрагъэлэгъо-щтыр ары журналистхэм яшпэ-рылэ шхьафэр», — шхьэи-хыгъэу тилофшлэгъухэм ыгу зыкълэбгъэрэр кьылуагъ Прези-дентым. Урысыем ижурнали-стхэм я Союз итхьаматэу Все-волод Богдановыр кьызэгушчэ-лэм дагъыстанмэ ялэшхьэтет зэрэдыригъаштэрэр кьылуагъ ыкълэ журналистхэм цыхъэ кьа-фашлэу хъужыным лээшэу зэкълэми тыдэлэжъэн зэрэфаер кьыхигъэщыгъ. «Аужырэ илээс 20-м Дагъыстан журналист 16 зэрэщыкълэуагъэр тхьамыкълэ-шху, гугъуемыллыныгъэ шы-кълэ а Иофыр кьэдгъанэ хъуш-

кълэхэм ягъэджэн апшэ зэрэ-ралъхьажырэм фэгъэхьыгъэ кьэбарым Богдановым ты-щигъэгъозагъ..

Урысые Федерацием и Кьэ-ралыгъо Думэ идепутатэу, Дагъыстан икълэ пугъэу Ра-мазан Абдулатиповым цыфхэр лэжъэным кълэрычыгъэ зэрэху-рэм, гэсэныгъэ системэр кьы-зэрэлыхыгъэм ыкълэ нэмыкълэ гумэклэгуагъэхэм ыналэ аты-ридагъ. Форумыр оклофэ, бэ-дзоогъум и 23-м кьыщегъэ-жыагъэу и 26-м нэс, журнали-стхэр зэлукълэ зэфэшъхьафыбэ-хэм ахэлэжыагъэх. «Чыплэ журналистикэм Урысыем иин-формационнэ шьолгыр зэрэхэ-тыр» зыфилофэ «лэнэ хъураер» Расул Гамзатовым ыцлэ зы-хьырэ Лэпкь библиотекэм шыкълэуагъ, Урысыем ижурнали-стхэм я Союз икьутамэхэу Кьыблэ шьолгырым шылэхэм ятхьаматэхэм зэхэсыгъо шхьаф-ялагъ, журналистхэу аукыгъэ-хэм яшлэжъ фэгъэхьыгъэ са-угъэтэу ашлэн агу хэлъыр зы-дэщытышт чыплэм мыжъо-щагъэтлылыгъ, нэмыкълэ Иоф-

Джабгумкълэ щыт ДР-м иллыкълэу АР-м шылэ
Чупан Асылдаровыр.

тэп, тыхэбзэухьамаклохэм уп-члэхэр афытилэх», — кьылуагъ ащ. Урысыем щыхэкълэдэгъэ журналист 300-мэ яунагъохэм мылыкълэ Урысыем ижурнали-стхэм я Союз зэрэдэлэпы-лэрэм, ахэм арыс кълэцлы-

тхьабзэу макълэп мы мафэхэм Дагъыстан шыкълэуагъэр. Лэ-шэу тэгугъэ журналистхэм ялофшлэн зэрэхьылъэр цыф-кьызырыкълэхэм, лэшхьэтет-хэм кьагурылонэу.

ДЭРБЭ Тимур.

СОЦИАЛЬНЭ ФЭЮ-ФАШЛЭХЭР

Лэпылэгъу афэхъугъэх

Республикэ бюджетым кьы-хыгъэ зэтыгъо кьэралыгъо социальнэ лэпылэгъу ягъэгъо-тыгъэнымкълэ Адыгэ Республи-кэм и Комиссие изичэзыу зэ-хэсыгъо бэмышлэу шылагъ. Шьугу кьэдгъэкълэжыкълэ: а Ко-миссием хэхъэх Адыгэ Респуб-ликэм и Кьэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр, республи-кэм игъэцэкълэу хэбзэ орган-хэм ялыкълэхэр.

Адыгэ Республикэм Иофшлэ-нымкълэ ыкълэ социальнэ хэхъо-

ныгъэмкълэ и Министерствэ ип-ресс-кьулыкълэу кьызэрэхигъэ-щырэмкълэ,мыщ фэдэ зэтыгъо ахьщэ лэпылэгъу зэрэтыхэрэр машом, ошлэ-дэмышлэ тхьа-мыклагъохэм апкь кьикълэу зэ-рар зышлыгъэхэр, псауныгъэр кьэухъумэгъэнымкълэ Мини-стерствэм игъоу зэрилэгъу-гъэм тетэу нэмыкълэ шьолгыр медицинэ лэпылэгъу щызэзы-гъэгъотынэу агъаклохэрэр, Иоф-зышлэн зыльэкълэын кьызэры-мынэгъэ унагъохэм, зышхьэ-

гъусэ дунаим ехыжыгъэу аныбжъ илээс 14-м нэмысыгъэ кълэцлыкълэуитлэу е нахьыбэ зыплухэрэр, уз хьылэ зилэхэу лэзэгъу уц лэаплэхэм бэрэ яшъонхэ фаеу хъухэрэр арых.

Зэтыгъо социальнэ кьэра-лыгъо лэпылэгъур цыфым етыгъэным лэапсэу илэр ащ кьытырэ лэлу тхылъыр ары. Социальнэ лэпылэгъоу ратыш-тыр зыфэдызыр Комиссием егъэнафэ Иофхэм язытет лэ-ныкълэ пстэумкълэ зызэхифыхэ-

рэм ыуж. Мары аужырэ зэхэ-сыгъоу Комиссием илагъэм лэлу тхылэ 43-мэ шахэплэ-гъэх, республикэ бюджетым кьыхэкълэуагъэу сомэ мин 383-рэ ахэм лэпылэгъу афэхъугъэным пэлуагъэхьагъ.

2012-рэ илээсым пыкыгъэ мэзиблым кьыкълэуагъэу кьэра-лыгъо социальнэ лэпылэгъу ятыгъэнымкълэ Комиссиер унэ-гъо 432-мэ алылэсыгъ, ахэм зэкълэмкълэ сомэ миллиони 4-рэ мин 697-рэ апэлухьагъ.

(Тикорр.).

Тхылъыкълэ кьыдэкълэ

Хэгъэгъу заоу 1812-рэ илээсым шылагъэр Урысые кьэралыгъом ита-рихь инэклубгъо анахь тхьамыкълэ-гъохэм ащыщ. Хэгъэгъум икьэлэ шхьа-лэу Москва францу-зыдзэм ыштэгъагъ, ыгъэстыгъагъ. За-ор ушэтыплэ кьин кьэралыгъомкълэ хьугъагъэ.

Бородино дэжъ шыклогъэ заор уры-сыдзэмкълэ кьэгъэ-зэплэ гъэнэфагъэ хьугъэ, ащ теклоны-гъэм игъогу кьы-шежъэагъ. Юны-гъо мазэм и 5-м а заор зыщылагъэр илээс 200 хъушт. Ар Урысыем игъэ-кълэуагъэу шыха-гъэунэфыкълэшт.

Усаклоу Пэнэшыу Хьазрэт а хьугъэ-шлагъэм ипэгъокълэу кьыдигъэкълэныу тхылэ ыгъэхьа-зы-рыгъ. Ащ зэреджагъэр «Боро-дино». Тхылъым кьыдэ-хьащтых Михаил Лермонто-вым итыгъэгъэху Хьазрэт зэридзэкълэуагъэр. Ахэм ащыщых поэмэу «Боро-дино», нэмыкълэ тхыгъэхэу «Пальмиш», «Тамара», «Сышхьэзэкъо дэдэу гъо-гум секълэ...», Бородинскэ заом ежъ Хьазрэт фигъэ-хьыгъэу «Утеклоштэп пьим узмэ...» зыфилохэрэр ыкълэ нэмыкълэхэр.

Лермонтовым иусэхэм ащыщыбэхэр Пэнэшыу Хьаз-рэт зэридзэкълэуагъэх. Ащ ит-ворчествэ зыфигъэзэнэу зэрэхъугъэмкълэ семейчылэын слээкълэгъэп.

— Хэгъэгъу зэошхоу нэ-мыцмэ кьыташылэлагъа-гъэм икьежъэгъур Лермон-товыр зауыгъэр илээси 100 зэрэхурэм тегъагъ, — кьелуатэ поэтым. — Заом ыпкь кьикълэу еджа-плэм тычлэхьан тлэкълэуа-гъэп, ау шышхьунахьыжъ еджакълэ сигъэшлагъэу сы-кьеджэщтыгъ. Сикълэсуу Лермонтовым иусэхэм ся-джэщтыгъ. Поэтым итом цыкълэу тиунэ илгыр пчъа-гъэрэ кълэсиджыкълэжы-гъагъ. Ащ дэтыгъэх усэхэу «Исмаил-Бей», «Аул Бас-тунжи», «Кавказский плен-ник» зыфилохэрэр. А лэ-хьаным тышылкълэуагъэми, те-гупшысэщтыгъ, «адыгэмэ апае матха сэлэу мыр!» тлозэ усаклом тытегушчылэщтыгъ. Арыш, Лермонтовыр анахь шлу слээгъурэ усакломэ ащыщ.

Тхылъыр шлушлэ мыль-куклэ кьыдэкълэ. Ащкълэ тха-клом лэпылэгъу кьыфэхьухэ-рэм лээшэу зэрафэразэр кьелэ.

СИХЪУ Гошпагъу.

Механизатор дэгъубэ щэлажъэ

Шэуджэн районым мыгъэрэ Ионыгъор апэрэу шызыухыгъэхэм ашыщ СПК-у «Заря» зыфиорэр. Илэс къэс ахызмэтшлалэм лэжыгъэ зэфэшхъафхэм якъэхыжынкIэ гъэхъэгъэшлэхэр ышIыхэ-зэ кырэкIо. ЧыгулэжынынкIэ илэс зэкIэлъыкIохэм ИофшIэгъэ дэгъухэу ялэхэм хызмэтшлалэр афэклоным лъапсэ фэхъугъэхэр специалист ыкIи механизатор IэпIасэхэр чыгум шIуагъэ къегъэтыгъэным зырикIэщакIохэр, производительность ин зилэ техникэу ящыкIагъэм фэдиз зэрIэр ары. Шыпкъэ, мыгъэрэ Ионыгъом хызмэтшлалэм ипащэхэми, илэжъакохэми, тапэрэ илэсхэм афэдэу, гушIуагъоу къафыхыгъэ шыIэп. ГъэрэкIо ябжыхъасэхэм къарахыгъагъэм елбытыгъэмэ, джы яхыи, якоци къатыгъэр макIэ.

Районым мыгъэрэ Ионыгъом иаужырэ мафэхэм ашыщ тызыщIэм хызмэтшлалэу «Заря» итехникэ уцупIэ тыщыркулагъэ чыгулэжынынкIэ ятэщэ агроном шъхъалэу Къохъужь Азэмагъэ.

— Тапэрэ илэсхэм афэдэу мыгъэ тызгъэгъухон гъэхъагъэу Ионыгъом шытшыгъэ шыIэп, — еIо ащ. — Бжыхъасэхэм якъэгъэкIынкIэ ищыкIагъэр зэкIэ зэшIотхыгъэ, ау сыд пшIагъэкIи чIыопсым изытет упэшIуекIон плъэкIыщтэп. Чылапхъэр дэгъоу дгъэхъазырыгъэ чыгум иегъэкIугъошIу уахътэ бэрэ ошхыр къешхыгъэ игъом тигъэпхъагъэп. Ащ етIанэ адрэ мыхъушхъэри къыкIэлъыкIуагъэх. Бжыхъасэу къыхэкIыгъэхэр пытэгъурэ кошэгъурэ зыщифэнхэ фэе уахътэр кIако ышIыгъэ шэкIогъу мазэм къэхъугъэ чыIэм, кIымафэри чыгум осыбэ темылэу чыIэу кIуагъэ. Гъэтхапэри чыIагъэ, мэлъыгъэгъум ошх шIуагъэ шыIагъэми, ащ ызыныкIау жьоныгъокIэ мээ псаури огъугъэ. Ионыгъор едгъажыи мэфэ зыщыплI нахъ губгъом тимытыгъэу етIани ошхыгъэр къызэлъыкIуагъэх. Сыдми, гъэрэкIо бжыхыи, кIымафэри, гъатхэри бжыхъасэхэм яохътэшIугъэхэп.

— Арэушхъэу шытми, Ионыгъор пынкIэу зэшIошхыгъэ.

— Ары, а пстэумэ къалыжыгъэ тибжыхъасэхэр районымкIэ апэрэу тыугъоижыгъэх. Хъэ гектар 200-у тIа-гъэм шыщ гектар 75-рэ ошхум ыгъэкIоди, гектари 125-у къэнагъэр мэфэ зыщыплIыкIэ тыугъоижыгъэ, ащ гектар тельгътэу центнер 31,6-рэ кытыгъэ. Тикоци гектар 900 хъушхыгъэ. Ащ илухыжыи ошхым

ыпкъ къыкIыкIэ уахътэу тедгъэкIодэн фэагъэр мэфэ заулэкIэ нахъ кIыхъэ хъугъэ. Коц гектарым центнер 31-рэ кытхыгъэ. Рапс гектар 300-у тIпхыгъагъэр зэкIэ джа ыпшъэкIэ къызфэсIогъэ ошх, чыIэ, фабэхэм агъэкIоди, кIэтыжыкIыжыи тыгъэгъазэрэ натрыфэрэ шытпхыжыгъэ. Мыщ дэжыи кыхъэгъэщы сшIоигъу тигубгъохэм арыт мээ шъолъырхэм шIуагъэ зэрIэр джыри зэ нафэ кызэрэтфэхъугъэр. Ахэм аголэ

Сергей Полукеев.

бжыхъасэхэр нахъ къаухъумагъэх, лэжыгъэу къатыгъэри хэпшыкIэу нахъыб. Сыдэу хъугъэми, кытфэкIыгъэр чIэнагъэ фэтымышIэу тыугъоижыгъэ, чылапхъэу тищыкIагъэри гъушIаплэхэм арытэкъуагъэ.

— Джы сыда губгъом шышъушIэрэр?

— Лэжыгъэр зытетхыжыгъэ хыпкхъэр фэтэгъэхъазырых къэкIошх бжыхъасэхэр ащытшIэным. Титракторхэм диск онтэгъухэр апышIагъэхэу чыгу шъхъашъор тырагъэушхъыкIы. Гектари 100 заулэмэ а ИофшIэныр ащызэшIотхыгъэ. Гектар 400 фэдиизыдгъэжъагъэ.

— Мыгъэрэ Ионыгъом комбайнэ тхъапша хэлэжъагъэр?

— Зынахъ дэгъу джырэкIэ тымышIэрэ комбайнэу Америкэм къыщашIыгъэ «Джон Дир» зыфиорэм фэдэу 2, Белоруссием ит заводым къыдигъэкIыгъэ «Палессе» зыфиорэр (джары белорусыбзэкIэ тетхагъэр), ти «Ростсельмаш»

къыщашIыгъэ «Акрос» зыцIэ комбайнэр мыгъэ Ионыгъом щыдгъэлэжъагъэх. Комбайнэ пэпчъ нэбгыритIу фэгъэ-зэгъагъэ. «Джон Дирхэм» якомбайнер шъхъагъэх Николай Конозенкэр Сергей Панкрушиныр. Ахэм якомбайнхэр арых лэжыгъэр анахыбэу къэзыложыгъэхэр. Джащ фэдэу дэгъоу Иоф ашIагъ комбайнерхэу Виктор Кудриным, Александр Колесниковым, Владимир Терентьевым.

— Комбайнэхэм лэжыгъэр ачIэзыщызэ хъамэм зыщэгъэ шоферхэм ашыщхэм ацIэ кытфепIуагъэмэ дэгъугъэ.

— Анахыбэу мыгъэрэ Ионыгъом лэжыгъэр зимашинэхэмкIэ щызезыщагъэхэр Сергей Полукеевыр, Къайтмэс Азэмагъэ, Александр Гробовоир, Александр Мединцевыр, Владимир Рыбальченкэр арых.

— Техникэмрэ транспор-

Николай Конозенкэр.

лограмм 1200-рэ, цыфхэр анахъэу зыфаехэр коцми, хъэми, натрыфми ятэты. Ащ етэгъэгъусэх тыгъэгъээ дагышъоушыгъуи. Чыгум пае хъакъулахъэу къатефэрэри афэтэты.

— Комбайнэхэм афэшхъафэу сыд фэдэ техника шъуи-лэр?

— ЗэкI пIоми хъунэу тызэрлэжэрэ техникэр IэкIыб хэгъэгъухэм къащашIыгъэ. «Джон Дир» зыфаIорэ тракторхэр тIэфыгъэх, ахэм апышIэгъэшт Iэмэ-псымэхэр зэкIэ ягъусэх. КIэкIэу къэпIон хъумэ, Америкэмрэ Европэмрэ къащашIыгъэ техникэр тегъэлсыхъагъэм фэд тызэрылажэрэр. Чыгум узэрэдэлэжъэн фаер зэкIэ тIл. Тимеханизаторхэр дэгъу закIэх, чIыопсым изытет теремыгъэхъуи, тилофхэр дэгъоу зпыфэщтых.

Анахъ комбайнер ыкIи шофер пэрытхэу ялэхэм сурэт атетхы зэрэтшIоигъор зетIокIэ, Къохъужь Азэмагъэ ахэми тIуегъагъэ. Апэ тэкIо асфальт гъогум кыгIолэ хыпкхъэу «Джон Дир» зыфиорэ тракторым Иоф зыщышIэрэм. Диск онтэгъухэр зыпышIэгъэхэ тракторым тесыр комбайнэу «Джон Дир» Ионыгъо мафэхэм Иоф зыгъэгъэшIэгъэ Николай Конозенкэр ары.

Тыздэщыт хъэсапэм къэси къэуцугъэ трактор дэхэшхом икабинэ къэкIы зыщыгъыни,

Александр Конозенкэр.

зынэгъуи зыIэхэри къэбзэ-лъабзэхэ лы лъэпэлъагъэр.

— Джэгум кIонэу зызгъэхъазырыгъэм уфэд, — зэрэдгъэшIагъорэр гурыдгъэIонэу етIо механизаторэу тызкIэрыхъагъэм.

— ЩыIэжъэп тракторым Иоф рытшIэ зыхъукIэ шыгъын шойхэмкIэ тыфэпагъэу, тIэхэри тынэгъуи кудэ закIэу зыщытыгъэ лъэхъаныр, — еIо IушхыпцIыкIыгъэ Николай. — Кабинэу сызэрысым сызыфэе температурэр ит сэшIы. Лъэшэу трактор бэлэхъ.

— Илэс тхъапш хъугъа механизатор сэнэхъатым узырылажэрэр?

— Илэсыбэ хъугъэ. Ионыгъор къэсмэ комбайнэм сырэлажъэ, ар зытыухыкIэ тракторым Иоф рысэшIэ. СикIэлэ Александри сэ сисэнэхъат къыхихыгъэ, комбайнэми къыздытесыгъэ аужырэ илэсхэм. Сэри механизаторэу илэсыбэрэ Иоф зышIэгъэ сятэ исэнэхъат сыфигъэсагъэ. Джарэушхъэу унэгъо сэнэхъат ар тфэхъугъэ. Сятэ ышIагъэр сикIэлэ фэсыусыжыгъэ.

— Ары, — еIо агроном шъхъалэм, — икIэлэ Александри ятэгъэрэ ятэрэ ачIыпIэ къеуцо, IорышI, лъэшэу фэщагъэ техникэм. Ежъ Николай анахъ механизатор IэпIасэу тIлэхэм ашыщ, Адыгэ Республикэм мэкъумэщ хызмэтымкIэ изаслуженнэ ИофшI.

ЕтIанэ Ионыгъом чанэу хэлэжъэгъэ шоферэу Сергей Полукеевым Къохъужь Азэмагъэ тIуегъагъэ.

— Илэсыбэ хъугъа машинэм узысыр? — теупчIы Сергей.

— 1977-рэ илэсым къыщегъэжъагъэ. Мыгъэ автомашинэу ЗИЛ-м сисэу Ионыгъом сыхэлэжъагъэ. Губгъом къысщи хъамэм лэжыгъэ тонн 500-м ехъу къэсшагъэ.

— Сергей анахъ шофер дэгъоу тIлэхэм ашыщ, — къыхегъахъо агроном шъхъалэм.

КытфитIотагъэхэмкIи тигъэлэжъагъэхэмкIи тыфэразэу бэшIагъэу нэлъасэу тIлэ Къохъужь Азэмагъэ тыкыгокIыжыи.

ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хъаджэсэрэтыбый.

КЪЭГЪЭЛЪЭГЪОН

Адыгэ чыгужтым иджэмакь

«Сихэку дышъ, хьышъэ
бзыхьафэу,
Чыгум ыкышъо утегъэл-
клагъ».

Гуьнэпкъэ псыхъор сэрклэ
нафэу,

ШьофыкIи, къушхьэкIи
дахэу унклагъ» —

етхы усаклоу, зэлыашIэрэ
сурэтышIэу Бырсыр Абдулахъ.
Уадыгэу зыюлыгъжымэ, ухэ-
ми, лъэпкъым ышхьэ къыры-
кIуагъэм ыкIи къырыклоштым
уимыгъэгумэкIын плъэкIы-
штэп.

**Шышхьэлум и 1-р — Хэ-
кужым къэзыгъэзжыгъэ-
хэм я Маф.** Лъэпкъ мэхъанэ
зилэ мэфэкIыр ильэс 14 хуьгъэу
хагъэунэфыкIы. Мы тарихъ
хуьгъэ-шлагъэр къырилотыкIэу
гъэпсыгъэ АР-м и Лъэпкъ библиотекэ
краеведениемкIэ иот-
дел къышхьагъэзырыгъэ къэ-
гъэлъэгъонэу «Адыгэ чыгу-
жым иджэмакь» зыфиорэр.
Ар къызыуэхы АР-м иапэрэ
Президентыгъэу А. Джарымэм
иунашъоу бэдзэогъум и 13-м,
1998-рэ ильэсым къыдэкIы-
гъэм ыкIи зэрэдунаеу щитэкъу-
хьагъэ хуьгъэ адыгэхэр ячIы-
гужъ къешIэлъжыгъэнхэм ита-
рихъ мэхъанэ кIигъэтхьызы,

шышхьэлум и 1-р — репатри-
антхэм (къэзыгъэзжыгъэхэм)
я Мафэу лъытэгъэныр игъокIэ
ыштагъ, ыгъэнэфагъ.

МэфэкI тхылъ къэгъэлъэгъо-
ныр материалхэмкIэ бай —
научнэ лъэпсэ куу зилэ тхылъ-
хэр, тхыгъэхэр, документхэр
бэу щызэлуьгъэкIагъэх, ар Iа-
хьышIэу зэтеуыгъ.

Сыда псыкIыжым къе-
жъапIэ фэхуьгъэр, сыда лъэп-
къым ышхьэ рыхьыжъэжы-
ныр къызхэкIыгъэр?

Мы упчIэ иным джэуап
раты IофшIэгъэ чъэпхыгъэхэу
зэлыашIэрэ шIэныгъэлъэжхэм
атхыгъэхэу Кавказ заом илофы-
гъохэр зэхуьгуфыкIыгъэу къыз-
щилотыкIыгъэхэм. А авторхэм
ащыщых М.Аульэр, Хь. Ду-
мэныр, С. Хьоткъор, С. Къу-
даекъор, М. Хьафизэр, Н. Бэр-
зэджыр, Къ. Дзэмыхъэр. Мы-
хэм ятхылъхэм тарихъ лъапсэр
ащыгъэунэфыгъ, ащызэхэфыгъ.
Адыгэ лъэпкъым тхьамыкIэгъо
Iаеу, гуимыкIыжъ кьинэу ышъ-
чыгъэр, гъогуонэ кIыхьэ хьы-
лэу къыкIугъэр ахэм зэфэдэкIэ
ахэгощагъ, бэ нэм къыкIагъэ-
уцорэр, шхьэм гушшысэу къы-
рагъахьэрэр.

Хымэ къэралхэм арыфэгъэ

тильэпкъэгъухэм апэкIэкIыгъэ
пстэур, ящылэкIагъэр, ягугъэ-
плэ-плъэпIагъэр дэгъоу ащызэ-
хэошIэ Гъ.Чэмышъом, А. Га-
нич, А. Къушхьэбаим, М. Хьафизэм,
А. Къуекъом, М. Джандарым ятхылъхэм
ыкIи А. НэгъапIэем ифиль-
мэхэм. Уихэку упIапчъэми,
уихэгъэгу шIульэгъу кIуачIэ
нахъ лъэшэу зэкIэмылблэмэ,
зэрэмыкIуасэрэр, нахъ лъэшы-
жэу ар къызэрэзэкIанэрэр ахэм
къащилотыкIыгъ.

Къэгъэлъэгъоным ия Ш-рэ
Iахэу «Фэсыжъапщи!» зыфи-
лорэр гъэзет ыкIи журнал тхы-
гъэхэмкIэ зэлышIагъ. Адыге-
им и Правительствэ, УФ-м
иминистерствэ ыкIи къулыкIу-
шIэлIэ зэфэшхьафхэм полити-
кэ, дипломатическэ ыкIи зэхэ-
щэн Iофышхоу ашIагъэр ахэм
къащилотагъ. ТщыгушIэ мы-
хуштыр шышхьэлум и 1-м,
1998-рэ ильэсым хэкужым
апэрэу Косовэ (Союзнэ Рес-
публикэу Югославием) къи-
кIыжыкIи унэгъо 23-рэ Ады-
геим къызэрэкIожыгъэр ары.
Ыужырэ ильэсхэм нэбгырэ
200 фэдизмэ хэкужым къа-
гъэзжыгъ. Косовэ адыгэхэм
апае Мыекъуапэ пэмычыжэу
къоджакIэ **Мэфхьабл** ышIэу,
мы чыпIэр мафэ афэхуьныр
къикIэу, шагъэпсыгъ. А ильэс
14-м къыклошI Мэфхьаблэ да-
хэу зиштагъ, къэзыгъэзжы-

гъэхэм ячIыгу къуапэ агуи,
апси зэрэхэлтыр къагъэнэфагъ
— чыгыбэр къыщыкIэу, жьы
къабзэр къыщепшэу, сабий
щхы макъэм зыщилэгъэу чылэ
дахэ хуьгъэ.

Зэрэдунаеу тет адыгэ пстэ-
ур гъогухэм, лъэмыджхэм ыкIи
ягушхьэбаиныгъэ зэрапыхъ.
IэкIыб къэралхэм арыс адыгэ
тхакIохэм япроизведениехэу
хымэ хэгъэгум ущыпсэуныр,
уимыклодэныр, узытетым фэ-
дэу укышчызэтенэныр къыз-
щилотыкIыгъэхэр къэгъэлъэгъо-
ным кIэ фэзышIыгъэх. Ыбзэ,
ихабзэ, ибзыпхъэ афэмызэщырэ
цIыф лъэпкъ гори щылэпштын.
ШхьэлыгъыжыкIыпIэм тыдэ
зышIэлэхи еусэхэзэ, хэхэс ады-
гэхэм ащ готэу, быдзыщэм
хэлэу алуфагъэр зэкIэ аухуь-
мэн альэкIыгъ. Непи чыгу-
жым къэзыгъэзжыкIыхэрэм
ялофыгъо анахъ инмэ ащышэу
къэнэжы, тыдэрэ чынальэ
щылэ адыги псэукIэ тэрэз илэ-
ным, Iэягъэм, бзэджагъэм
ащыушхьэмэгъэнхэм игушшысэ
хэкужым ис лъэпкъ лъачIэр
ренэу хэт.

Тарихъ мэхъанэ ин зилэ мэ-
фэкI тхылъ къэгъэлъэгъоныхъ
зыгъэхьабырыгъэхэу, ащ дэулэ-
угъэхэу Лъэпкъ библиотекэм
илофышIэ чанхэу Бэчыжъ Ма-
ринэ, Айтэчыкы Рузанэ, нэ-
мыкIэхми адыгэ тарихыр,
адыгэм игъогууанэ урызгъэп-
лъэжырэ Iофтхьабзэр дахэу
зэрэзэшIахыгъэмкIэ «тхьа-
шъуегъэлсэур» къалэжыгъ.

МАМЫРЬКЪО Нуриет.

СЭМЭРКЪЭУМ, ЛАКЪЫРДЫМ ЯКЪОГЪУП

ЗызыгъэшхэкIыгъэ тхьамат

Ильэсэу къызэранэкIыгъэм
кIэухэу фэхуьгъэр зыщызэф-
ахьысыжырэ зэлуькIэр кIоштыгъ.
Колхоз тхьаматэм докладэу
къышIыгъэм къыщилуагъэхэр
лэжъахэм агу рыхьыгъэп,
хьызмэтшIапIэм илофхэр дй дэ-
дагъэх. АщкIэ агъэмысагъэр
тхьаматэр ары. «Тещыгъэн,
нэмыкI тхьаматэ хэдзыгъэн фает»
аIуи, колхозхэтхэр къэзэрэгъэ-
бырсырыгъэх. Лыжъ Iуш горэ
къахэдаIу-къахэдаIуи, «сэ зыгор-
э кэсIошты» ыIуи кьэтэджыгъ.

— О къуадж, тыхъшъуы-
гъэукуь, — къыригъэжъагъ
лIыжым. — ШьулорэмкIэ
къыжъудезгъаштэрэп. Сыда
пIомэ титхьаматэ чырбышым
хэшыкIыгъэу унэ ин дэхэшхо
аригъэшIыгъах. Ащ ищыкIэгъэ
унэгъо IапIэмкIи шIушэу зызэ-
тыригъэпсыхьэгъах, зыфэныкIэ
щылэжъэп. Ар тедгъэкIэу нэмыкI
тхьаматэ хэтдызмэ, ащи унэ ини
аригъэшIын, унэгъо IапIэхэмкIи
зызэтыригъэпсыхьан фает. Ащ
колхоз мылькIу пэлухьаштыр бэ,
тэркIэ фэдэп. Арышъ, титхьаматэ
къэдгъэнэжымэ нахьышIу.

— Олахъэ ари тэрэзым! —
лэжъахэмкIи къыдырагъэштагъ.

ЗэкIэхьажыгъэ

Зы къуаджэ щыщ кIэлитIу
клубым дэжэ пчыхьэм щызэ-
Iуагъэхэу зыр адрэм еупчIыгъ:

— Хьамид, ильэс тхьапша
уныбжыр?

— Ильэс пшыкIуим сит, —
ылуагъ. — Оры?

— Сэ ильэс IлокIырэ Iлурэ сы-
ныбжъ, — джэуап къытыжыгъ
Чэлэмэт.

Адыгэхэм ар якIас

Хьамидэ Москва еджако
кIуагъэу, къуаджэм къызышъ-
кIорэми зэлуькIэнхэу мыхуьгъэу
ильэсиплI тешIагъэу зызэIо-
кIэхэм джыри Чэлэмэт еупчIыгъ:

— Хьамид, джы сьд фэдиза
уныбжыр?

— Ильэс IлокIырэ Iлурэ.

— Ащыгъом тызэкIэхьа-
жыгъэба! — къэгъулагъ Чэлэмэт.

Хьамидэ IушчыпIыкIи джэ-
уап ритыжыгъ:

— ТызэкIэхьажыгъ ильэси-
плIым хьадырыхэ ущылэгъэу
джы ащ укыкIыжыгъэмэ.

Сыхьат «гъэгъ»

Хьэсанэ Iэпшъэ сыхьат
зилэхэм яхуьапсэу, ау илэжап-
кIэ макIэти, етIани иунагъуи
Iужьути, ышъфын ымылэкIэу
хэтэгъ. Мэзэ лэжапкIэр къыра-
ты къэс сомэ заулэ пигъэбы-
лыкIызы, ахьшэ IлокIу зэлуи-
гъэкIагъ. ЛэжапкIэр къызыра-
тым ащ къыхихыгъэм щыщи
хигъахуи, Iэпшъэ сыхьат ышъ-
фыгъ.

Ащ шыгушIуькIэу, иджэнэ
гъуапэ дишаемэ, еплъызы, Хьэ-
санэ ядэжъ кэкIожыштыгъ
иныбджэгъу Аминэ ыпэ къызе-
фэм. ИгушIо дигоштыгъ.

— Адэ сыхьатыр бгъэпскIы-
штба? — къэупчIагъ Аминэ.

Ащ фэдэ амал зэрымIэр,
кIэлэбыныр къызышIуьгъэр мэ-
зэ лэжапкIэм зэрэхэкIыгъэр
Хьэсанэ иныбджэгъу рIуагъ, ау
адрэм ешъоныр икIасэти, сьд
фэдэ пкыгъэ пшъэфыгъэми, умы-

гъэпскIымэ пшъхьапэ мыхуь-
штыгъэу ыло зэхьум къыригъэшIуьгъ.
Ау фигъэпытагъ бэу ригъэшъо-
нэу къышчымыгуьгъынэу, грам-
мишъэ зырызми римыгъэхуьнэу.
Иныбджэгъу зыфэдэр ешIэти,
«зэ едгъэжъахэмэ къэхуьрэр
тлэгъун» Аминэ зэриложыи зи
хилухьагъэп.

Хьэсанэ ылуагъэм тетэу зе-
кIуагъэ, аркъ грамм шыитIу нахъ
къаригъэхьыгъэп ецэкъэнхэу са-
лат нэмыкI кIымыгъоу. Сыхьа-
тэу ышъфыгъэр мэфэ шьыпкъэ
фэхуьнэу Аминэ бжъэм къехьо-
хуи, ракIыхыгъ, ау Iлум язи
«тычIэгъэкIыжъ» къыфэмь-
Iошъоу зыIубзэежъхэмэ, зэп-
лэжыгъэхэу шысыгъэх. Зы-
фэщылагъэп Хьэсанэ:

— Емынэм ехъ щымыIэр,
кIалэхэм аныбэ IлокIу кларэкъуз,
джыри граммшъэ зырыз горэ
къызгъэхьын, — ылуи официант-
кэм еджагъ.

Ари зыракIыхым, джыри нахъ
ешъохэмэ ашIоигъоу къышIы-
гъэх. Яшэнэрэ аркъ граммшъэ-
ри къыкIэлъыкIуагъ. Егъэжъа-
хэ зэхьум Хьэсанэ къыпфэуы-
тыжыштыгъэп, кIэлэбыныр
ыгъэшхэн зэрэфаери шыгушIэ-
жыгъагъ, граммшъэм грам-
мишъэр къыкIэлъыкIоштыгъ.
Шпоу кIэкIэшъухьагъэхэу шэо-
пллаохэзэ зэныбджэгъуитIур ре-
стораным къычIэкIыжыгъ.

Хьэсанэ унэм къызехьажыкIым
ипсэогъу Зарэ къырилуагъэр ары
кIэлэбыныр ыгъэшхэн зэрэфаер
ыгу къэзыгъэкIыжыгъэр.

— Тыда джы узещешъуагъэр,
нэшъу хуьн? — Пхьашэу къы-
фильтыгъ ишхьхьэгъусэ. — ПшIэ-

щтыгъэба кIалэхэм язгъэшхын
зэрэсщэфын ахьшэ унэм зэри-
мылтыжыр, мэзэ лэжапкIэр
къэпхьымэ, тучаным сыкIонышъ,
къафэсщэфын сыгу хэлэу сы-
къыуажэзэ сезэщи, укъэмыкIо-
жыкIэхэ зэхьум пчыхьэшхьахшэ
ясымыгъэшIэу кIалэхэр згъэгъо-
лэжыжыгъэх.

— Сыхьат сщэфыгъэ, — ип-
сэогъу къылуагъэр зэхимыхы-
гъэм фэдэу Хьэсанэ иджэнэ гъуа-
пэ дишайи сыхьатыр ригъэ-
лэгъугъ.

— Ар бгъэпскIыгъэ, арба? —
къэгъулагъ Зарэ.

— УмыгъэпскIымэ къыпшъ-
хьамыпэщтэу сыныбджэгъу
Аминэ ылуагъэти...

— Мыдэ мэзэ лэжапкIэр
имышъужыкIэ къэгъэтилыт, —
илI зызэриухыжыкIырым едэIу-
нэуи Зарэ фэягъэп. ЛIым иджыбэ
къырихи, столым къыпырильхьа-
гъэр зельэгъум кIэкуукIыгъ. —
Мыра къыкIэлъыкIошты мэзэ лэ-
жапкIэр къыуатыфэ кIэлэбыныр
зэрыбгъэшхьащтыр? — Ау джы
сьд ыложыгъэкIи кыкIыжыкIын
щылэпты, «сэ осшIэн сэшIэ»
зэриложыи зилэжагъ.

Лыр гъолыжыи зыхэчыем
сыхьатыр къыкIэкIыхыгъ. Пчэ-
дыжым Хьэсанэ къызэтэджы-
жым сыхьатыр щылэжъэп.
Ишъуз ащкIэ ыгъэмысэу «къэш-
тэжъ» ылуи техуьпкIагъ, ау Зарэ
емылгъахэу ылуи, зытыригъэхьа-
гъэп.

ИлI IофышIэ зэкIом Зарэ щы-
гынхэр, нэмыкI унэгъо IапIэхэр
зыштэхэрэ, зыщэжыкIыхэрэ туча-

Нэнэжъ бэрэчэт

Тыркоо Долэтхьан Шъа-
лихъэ ыпхуьр къуаджэу
Афыпсыпэ дэс. ИлI Хьа-
джэмусэ бэкIае шлагъэ
идунай зихъожыгъэр.
Зэшхьэгъусэхэм зэдыраеу
лъфыгъэ яIэп. Долэтхьан
нахьыбэрэмкIэ ПсэйтIуку
щэлэ, ышыпхуь Хьаниеу
щымылэжым ыпхуьхэм
ядэжъ ащэ. Хьание ып-
хуьхэу Рабыети, Марыети,
Бэрчэти, Бармэти, ахэм
къахьагъагъэхэми шIу
альэгъу нэнэжъ бэрэчэтыр,
дахэ раIо, лъэшэу агъашIо.
Ежыри джащ фэдэкъаб-
зэу зэкIэми афышты.

Нэнэжъ Долэтхьан
ыныбжъ ильэс 90-рэ мыгъэ
хуьгъэ, а хуьгъэ-шлагъэр ха-
гъэунэфыкIыгъ иIахьыл-
хэм, фэгъушIуагъэх. Къы-
гъэшIагъэм икьоджэ гу-
сэу Афыпсыпэ нэнэжыр
дэс, иныбжыкIэгъу ильэс-
хэр мыщ шыкIуагъэх,
икьинхэри игушIуагъохэри
къуаджэм щызэблэкIы-
гъэх.

Щылэныгъэм ыпсыхьагъ
Долэтхьан, шIури ери икьу
фэдиэу ыгушэтыгъэх. Къи-
ныбэ пэкIэкIыгъ. Анахэу
зэхьышIагъэхэу, гум кьинэ-
жыгъэхэу, игукъэкIыжъ-
хэм бэрэ къащыдэоежы-
хэрэр зэо ильэс кьинэхмэрэ
1947-рэ ильэсым щылэгъэ
гъэблэшхомрэ. А ильэсхэм
афэгъэхьыгъэ гукъэкIыжъ-
хэр рэхьатэу къылотэ-
жыкIыкIэ ыльэкIырэп.

Зэо ильэсхэм, нэмыщхэм
къуаджэр аштэгъэ, колхо-
зым щылажъэхэрэм пшъэ-
шъэ ныбжыкIэ ищыгъэр
ахэтыгъ. Нэмыщхэр къуа-
джэм зыдафыжъхэм, зэкIэ
IофшIэнэу зэшIуахыгъэхэм
ахэлэжъагъ, текIоныгъэр
къэгъэблэгъэгъэным иIа-
хьышIу хышIыхьагъ. Зэо
ужым зыгъэпсэфынэу итIы-
сыжыгъэу къэсыфэ Афып-
сыпэ дэт дэпIэ мастерско-
им хьалэлэу щылэжъагъ.

Долэтхьан ыныбжъ ильэс
90-рэ зыхуьгъэ мафэм
ехуьлIэу къыфэгъушIонхэу
хьакIэхэр къыфэклогъагъэх.
Ахэм ахэтыгъэх район
администрацием илшъхэтет
игуадзэу Ярахмедов Ярах-
мед, Афыпсыпэ къоджэ
псэупIэм иадминистрации
ипащэу ДзэлI Аслъан, рай-
он гъэзетым, телевидени-
ем ялофышIэхэр. Долэтхьан
ахэр фэгъушIуагъэх, гушIыIэ
дахэхэр фалуагъэх, шIу-
хьафтынхэр ратыгъэх.

ХЪУШТ Щэбан.

ным сыхьатыр ритыгъ, кIэти,
етIани ыуаси къышчыгъэлажэти,
бэри чIэмылгъэу ащэфыгъ.

Сыхьатыр иныбджэгъу ылап-
шъэ зэрымлыжыкIым Аминэ гу
зылэетэм, къеупчIыгъ:

— Усыхьат тыдэ хуьгъа?

— А-а, сыхьат хуьштыгъэп
ар, — ылуагъ Хьэсанэ. — Хэ-
мыукуахэу кIалэхэр зыщы-
шхэнхэ фэе уахьтэр къылыгъэ-
штыгъэти, сщэжыгъэ.

Иныбджэгъу къыдэхьащхы-
ным тещыныхыи, ишъуз къы-
ришIагъэм щигъэгъозэнэу Хьэ-
санэ фэягъэп.

ПЭНЭШЪУ Сэфэр.

Тхыпхъэ гъэчъыгъэх

Апэрэу ушытыныр, сыдым фэгъэзагъэми, псынклэп. Джа йофыгъо ин мыпсынклэм, адыгэ тхыгъэ литературэ лъэпкъым илэ хуным Кіэрэщэ Тембот Мыхъамэт ыкхъом ищыдэныгъэ фэгъэзэгъагъ. Хъау, цыгъхъум паеп, лыгъэ хэлъыгъ, тхаклор илэпкъ фэшъыпкъэным пае зышхъасыжыгъэп.

Кіэрэщэ Тембот апэрэ адыгэ еджэгъэгъэсэгъэшхуагъ. Ащ готэу, цыфыгъэ хабзэмклэ, зеклэк-шылкэмклэ ухыгъэ-лыгъхъуангъэ гъэпсыгъагъэ. Уахътэр клэзыгъэнчъэу ыгъэфедзэ, Кіэрэщэм адыгэм идэгъуи, идэйи итхылхэмклэ ыгъэунафыгъ. Ахэм янэклубгъо пэпчъ

адыгэ лъэпкъым ынэгъу зафэу къащилотыкыгъ, иобразхэр тхыпхъэ гъэчъыгъэх. Акъыл-къулайклэ ушъэгъэ произведенихэр, образ зэфэшхъаф гъэшлэгъонхэр къытыгъ, къылэкклэыгъ. Ахэр классикым илэпэлэсэныгъэ ин къэзыушыгъагъ. Ахэм ащыц хэткли Іэнэтемых тхылъ-тхыдэу, повестэу «Шапсыгъэ пшъашъ» зыфилорэр, адыгабзэкклэ 1955-рэ илэсым къыдэккыгъагъ. Адыгэм иллыгъи, ищыфыгъи, игумэкклэ инэу зымыгъагъуепсэфи, лъэпкъ напэр зылэтыр нэшэнабэри мыщ къыщызэлухыгъ. Зие лъэпкъым ыгъэшлорэ лыхъужъ шапхъэхэр зэфэдэкклэ зыхэлъ Хъатх Мыхъамэт иобразклэ адыгэм иду-

нэтетыклагъэр, изеклэк-шылкэ хабзэхэр, зы адыгэ пшъэшъэ дэгъуклэ зыцлэ ралотыгъэр зыфэдагъэр Гүлэз иобразклэ клэзыгъэнчъэу, Іэлэлэсагъэр къыхэхэу Т. Кіэрэщэм къыгъэлъэгъуагъэх.

«Шапсыгъэ пшъашъ» зыфилорэ повестым щыц пычыгъо клэкхэмклэ зэман чыжъэ блэккыгъэм адыгэм ищылэклагъэр, ихэбзэ-унэшъуагъэр — зэфэнчъагъэм шыпкъэр тыригъагъу, шлур ем ыккылышлэу тхаклор зэрэпсэгъэм, зэрэлэжъагъэм, гупшысэхъо илэпкъ зэрэфигуыгъэм ищысэх Тембот ытхыгъэ произведенихэр, иобраз ялыехэр.

МАМЫРЫКЪО Нурмет.

КІЭРЭЩЭ Тембот

«Шапсыгъэ пшъашъ»

Повестым щыц пычыгъохэр

Хъатхыр цыф къызэрыклэм афэдагъэп. Игушысэрэ игухэлъыр алыгъозгъауеу шытыгъ. Гугъэ-гупшысэ шъабэр зыклэ-лэу чыжъаплэм етыгъэ ынэхэр зыфэлптызыхэрэр зыфэдэр ныбжы цыф къышлэн ылэккыгъэп. Ыгу чыплэ имызэгъэу, зыфэхъуапсэу хэкубэрэ чыгубэрэ къызыфилухъэрэри цыф ышлэн ылэккыгъэп. Зеклэ клоным ыгу фэшагъэу шытыгъ, зы илэс горэ гупсэфэу иунэ исэу къызыхъафгъэр маклэ. Ау ащ фэдэу ар чыплэ имызэгъэу зыфэхъуапсэу зыужы итым ишъэф хэти хэгъо-зэн ылэккыгъэп. Ащ къыхэкклэу тхыдабэрэ таурыхъыбэрэ Мыхъамэт ыцлэ рахъэккыштыгъэ. Ар зыгъозэ шыу купмэ ахэтэу зеклогъэ цыфмэ къалотэжыштыгъэ чэшэр шыу куп зерицэу зыхъурэм, Хъатхыр, ерагъэу чыжъэ-клэ къалэгъоу, ахэдзыгъэу купым апэ итэу клоныр ишэныштыгъэу.

Джы фэдэу, мамырэу, самбырэу цыфмэ адэгъушылэу зышысырэм, чыжъаплэм етыгъэ ынэхэм, цыфхэм апэчыжъэ фэдэу къыпшагъэхъуштыгъэ. Нэмыкл хэкоу, къэралыгъо зэгъэулу-гъэу шытыгъэ горэм кыхъухъагъэу шытыгъэмэ, хэти ышлэна Хъатх Мыхъамэт зыфэдэ хъуштыгъэр — ащ фэдэу чыплэ имызэгъэу, чыгуклэхэр, хэкуклэхэр къэзыгъотэу къэзыушэтыр еджэгъэшхо зеклолэу шылагъэхэм афэдэу хуныгъэкклэ мэхъу...

Ащ фэдэу Хъатх Мыхъамэт гупшысэ шъэфэу къолъэу, ямышыклэ нэшэнэ гъэшлэгъонэу хэлхэм Анцокъо ыгу зыфашэр, ынэхэр тедягъэу, хъопсанэрэ шлугъэгъунэрэкклэ еплыштыгъэ.

Бысымым игъомылэ зыхэлэ ужым, Хъатх Мыхъамэт, лыжъ купыр игъусэу, къеджэгъэ унагъом яджэгъу клуагъэ. Джэгум хэт пшъашъэм ащыцэу зы пшъашъэ горэм Хъатх Мыхъамэт инэплэгъу тыридагъ. Пшъашъэр, шыпкъэу, дэхагъэ, ау дэхэ клэрэкклэ къызэрыклогъу шымыгъэ, ежъ фэдэ дахэхэм къызэрэхэщын голугъэ шыклэ ялые гори хэлъыгъ. Ар ащ фэдэу ахэлэгъу-кыпхъэу зыклэхъуштыгъэр мыры плонэу къэшлэгъо-гъэ, ау нэгъуф-нэгъушлэу, нэтлэ лъэгэ нэтлабгъом ынэгъу къызэлъыгъэнфэу зэрэщытыгъэр арынкли мэхъу уналэ тырезгъа-дзэгъыгъэр. Етланэ, лушыгъэ-чаныгъэ ынэмэ аклэлъэу, пстэумэ къафепллыхырэм фэдэу зэрэщытыгъэри ишъуашэ тхыпхъэу хэлхэр, къолэн-пклэлэнэу теупцлагъэу шымыгъэ, зэклу-жъ шъо техъэ-теклэу, лые хэмлыгъэу, нэм къедэ-хашлэу ямышыклэу зэрэфэпгъа-гъэри арынхэкклэ мэхъу къызэрэхъуштыгъэр.

Мыхъамэт а пшъашъэр зышы-

щымклэ Анцокъо къеупчылъыгъ. Адрэр къэукыты, ащ къырило-жыын ышлагъэп. Ерагъэу къыу-сэлъыгъ: «Тигъунэгъу пшъашъ...» Анцокъо ыплэкклэ лыжъэу къаго-тыгъэ горэм ащ илоф нахъ къы-фызэхыфыгъ:

— Ар Гүлэз. Ар бэу пшъэшъэ бэлахъ. Мосэ иунагъо ягъунэгъу пшъашъ. Зэццылкълум Мосэ, ежъ ыпхъум фэдэу, шлу ылэгъоу шытыгъ. Ежъ пшъэшъэжыери ятэ нахы, ыгуклэ мыдрэм нахъ къепхыгъэу, къесагъэу шытыгъ. Пшъэшъэ алыи.

Гүлэз пшъэшъэ сатырэу зыхэ-тым къыхэкклэ, пхъэ цуакъэмэ къыхыгъ, сэхътан цокъэ цыкълу-хэм арытэу Хъатхым къыдыте-хъагъ.

Хъатхыр бэрэ къэшъуагъэп, зыхъарыгъо къыхэхъэгъэ унагъом ыгуклэ зэрэфэчэфыр къыгъэлъа-гъоу, тлэклу къашъуи, пшъашъэр ичылплэ ыгъэклогъэжыгъ. Гүлэз, кыбклэ зеклагъэ, ипхъэ цуакъэ-хэр зыдэщытым зынэсым, къы-зэтеуцуи, ерагъэу хэпшыкылынэу шъхъэкклэ тхъауегъэпсэу къы-риуагъ. Хъатхымы ащ дэжым пстэуми зэхэхэу къылуагъ:

— Щытхъумэ анахъ дахэр пфэшъуаш, сидах!

Гүлэзи, укытыр къытеклогъ, лушыгъэ тхъагъэпцышъоу тлэклу щыпцлэу къеплты, джэуап къы-ритыжыгъ:

— Зыфэмышъуашэри, Хъатх Мыхъамэтым ищытхъу фэшъуашэу ышлыныба!..

Мыхъамэтэу Іукыжыкынэу ежъа-гъэр, ыгъэшлагъоу, къызэтеуц-жыгъ, тлэклурэ лъэшэу пшъа-шъэм къеплтыгъ, нэужым, ари Іугушлукли, къыпигъодзыжыгъ:

— Ащыгъум сищытхъуклэ сы-зэрэхэмыкыуагъэр сигуапэ, насыпышлэ охъу!

...Пшы хъаклэр чылэм къызы-дэхагъэр тхъамафэ хъугъэу, ма-фэм клалэ горэ Гүлэз дэжъ къа-гъаклуи, Болэтыкър ыдэжъ къы-зэрихъаштымклэ къэбар къыра-гъэлугъ. Ар къызэрэклогътым Гүлэзи ежэу шытыгъ. Лъэрыхы, мылэрыхыи а чылэм хъаклэу къыдэхагъэр ежъ ипшъэшъэ хъаклэщ къымыхъэу дэккыжы хэбзагъэп. Мыдырэр хъаклэ къы-зэрыклогъу зэрэщымыты, ыкли шапсыгъэхэм пшыхэм джэгъо-гъугъэу агу афилты Гүлэз ешлэти, Болэтыкър иккыблэгъон анахъэу ыгъэгумэкклэу зыфигъэхъазыр-ыгъагъ. А хъэкклэ нэгъуаджэм зэрэ-пэгъоклыщт шылкэр зыфэдэмклэ

лыжыи заулэ горэм яджэнджэ-шыжыгъагъ. Джы хъаклэр ыдэжъ къэклогъу макъэ къызырагъэлуми, Гүлэз ыдэжъ исыгъэ цыфхэм ащыцэу анахыжылохэр, ялэ-Іуи, къыгъэнагъэх, ащ фэшъа-фэуи чылэм нахъ пэрытылоу дэ-хэм ащыцэу нэгъыритлу горэми къяджи къышагъэх.

Гүлэз ипшъэшъэ хъаклэщ пхъэ-пэклогъ ин, ынатлэхэр лъагъэу гъэ-лагъэу, тхыпхъэ ибзагъэу итыгъ. Теплон-клэлыныр, адыгэмэ зэ-рэхъабзагъэу, зеклогъышхыгъэу пэклогъым илыгъ, пэклогъыр плогълэ шъонэкклэу шытыгъ. Ащ фэшъафэу пхъэу зэхэпцагъэу, кыб егъэккыпхэр пхъэ зэблэ-дзыгъэ тхыпхъэхэу тетлысхъэлэ кыхытлэ дэпкъымэ аклэрытыгъ. Мэшлэшыллэ джэгупашъхъэр гъатхэм раукъэбзыкли тыраежы-гъэу шытыгъ. Онджэккэ Іубгъом, чэщ мээгъо нэфынэм фэдэу, нэфынэ тлэклу кыпсэщыгъэ. Ащ фэшъафэу унэм нэфынэ кып-саплэу илагъэр шъхъаныгъупчъэ гъонэ пхырыупкыгъэу цу шэрэ-башъо зылушхъагъэр арыгъэ. Шъошлэ шы Іэмэ-псымэхэр пы-лэгъэхэу зы шыхъэ бжэкъожъ къобэ-бжэабэу дэпкъым елул-ыгъагъ. Пэклогъ шъхъагъ дэпкъым дышгъэкклэ иддыкыгъэу нэлэплэкклэ пылэплэ пылэгъагъ. Ащ фэшъ-хъаф унэм хъапшып иплэгъо-штыгъэп.

Хъаклэр къызежъэм, унэм исы-гъэхэр зэкклэ фэтэджыгъэх. Гүлэз дэнэ джэнэ къолэн шытыгъ, икылу-бгырыпхэм дышгъэпсыр къапытэккыштыгъ; танджым фэдэу папцлэу дышъэ пауи шъхъэрыгъыгъ. Шъохъстан цокъэ плыжъхэр шыгъэу пхъэ цокъэ клэраклэм атетыжыгъ.

Гүлэз хъаклэм пэгъоклэу лъэ-бэкъу зытлэу ыдзи къызэтеуц-жыгъ, ау, хъаклэшхом зэрэпэ-гъоклыхэ хабзэу, пхъэ цуакъэмэ яуцохыгъэп.

Болэтыкър купэу унэм иты-гъэмэ анахыжыным бгъодахыи ылапэ ыубытыгъ, ащ ыуж Гүлэз къеклуалли ащи ылапэ къыу-бытыгъ, зэкклэжыи адрэхэм Іэкклэ сэлэм арихыгъ. Нахыжыным ап-шъэ, пэклогъ тлысыплэр хъаклэм ригъэлъэгъу:

— Тыс, упщымы, ухъакл...

Пшы клалэр тлэклурэ егушы-си, джэуап къыритыжыгъ:

— Хымэ хэку оркъ хабзэ шыбгъэуцунэу уфэжъэныр де-лагъэу хъун. Шъо, шапсыгъэмэ, хэбзэ шъхъаф горэ шъуилэу кычлэккышты. Ау сэ, сыхъаклэми,

сыклал, шъо шъуихабзэкклэ емы-клу сэшъумыгъэшлэнэу сышъу-шэгугъы. О унахыжъ, а ысты-плэм о Іыст, сэ мыщ сышысми, хъушты.

Болэтыкър ар къызэриуа-гъэмклэ, шапсыгъэхэр зэрэпэ-гъоклырэ шлоемыклогъ, ашъхыи яхабзи шлогомылоу зэрэщытыр къыхэхэу лактырды къышлыхэу къылуагъ. Ерагъэу хэпшыкылынэу шхыпцлэ гомылу тлэклури ынэгъу рычъагъ.

— Ар шыпкъэ дэдэу къэ-плуагъ: уимыхэку уихабзэхэр шыбгъэуцунэу уфэжъэным ныбжыи шлу кыккыгъэп. Ары шъхъай пшыхэм тыди ежъ яха-бзэ шагъэуцун мураддыр агъэтлы-лыхэрэп... — къыритыжыгъ лыжыым джэуапыр, Бзыккыо заом гушылэр фихъэу.

— Сыдэу сшлына адэ, сэ сшхъэкклэ мысагъэ сымышлэ-гъэмэ, сэщ фэдэхэм ашлагъэмклэ мысагъэр сштэн фаеу мэхъу, — щыпцлы фэдэу, Болэтыкър ылушлэ ыукошыгъ.

Адыгэ пшы хъоршэрхэу, пагэ-хэу, жъалымхэм азыфагуклэ Бо-лэтыкърхэр хъоршэрыгъэккли, шъорышлыгъэ-тхъагъэпцыгъэ-кли, мэхъэджагъэккли къахэщы-штыгъэх. Джы мы Болэтыкър пшы клалэми, зыщыщымэ афэ-дэу, хъоршэрыгъэ тхъагъэпцы-гъэу икыун фэдиз шапсыгъэмэ апашхъэ къышчыгъэлъагъошты-гъэ. А мэкъумэщышлэ лэблэ-нэхэу пшымы зафэзымыгъэ-цыккыхэрэр ащ ыгукли ыпсэкли фэлъэгъу хъуштыгъэхэп, ау етлани шэнышлоу къафэгъушлоу зык-а-фишлыштыгъэ; ипшыгъэ къыра-мыдзэу шъхъаклафэ къызэрыфа-мышлырэмклэ гужбыр ыгу къы-шыжыоштыгъэ, ау етлани ащ фэ-дэу къызэрэфэнэгъуаджэхэм гу-лымыхъахэрэм фэдэу зышлы-штыгъэ. Цыф гушылэ еклухэр ащ къыу-псэлъыштыгъэ, ау ынэхэм шысхэр бзаджэу пхыралыккы, хъэтэпэмыхъы къышлэхэу нэ-мы-укытэ, нэ папцлэкклэ къадысы-штыгъэ.

Болэтыкър тлысыплэ кыхъэм шетлысэхыгъ, унэм итыгъэхэм анахыжыхэри тлысыгъэх.

— Пшъашъэмэ ялыеу, Гүлэз, о уидауш хэгъэу чыжъэмэ арыс-хэми гупсэфыгъо аритыжырэп. Ау сыдэу пцлэ дахэу Іуми, о пшъхъэкклэ унахъ дэхэжъэу укы-члэккы, пхъэ цуакъэмэ уяуцохы-ныр уиджэгъо дэдэми... — къы-луагъ Болэтыкър, а ищып-цыклэ шъорышлым ылушлэхэр

ыукошэу, фэшъошэнэу зэрэпэ-мыгъоклыгъэр къыфыхыгъэшэу. Ынэгъуи, илоккэ-шылкэ гузэнклэ-гугъабэгъэ нэшэнэ горэ къыхэхъы-рэп, ныбжыкыгъэ уклытэ шъэ-багыи хэлплагъорэп.

А чыплэм щызэхэсыгъэ цыф лэжъэклогъу гузэфэ-шъхъэзафэхэм пшы клалэр ахэгъошэхэщыгъэп. Ахэр нэгъу ихыгъэхэу, яджэгъуа-гъи, ягушлу-гъи анэгъу къишэу, зыгу зэфэ цыфхэу лыгъэ гуп-сэфыгъэр анэгъу илэу шысыгъэ.

Ищыгъын шъуашэккли Болэ-тыкър ахэм ахэклоглаштыгъэ-гъэп. Хы кыбым къырашчыгъэ щылухэ плуаклэм хэшлыкыгъэу цые клэко шыгыгъ; ашыгъум зэрамышлыштыгъэу, шыгубгъо лъхъэнчэ цыклогъу бухарскэ па-ло шъхъарысыгъ — ышхъэ плогкэ пэтхыщэ а пэлэ шыгубгъо лъхъан-чэр тесэу зылушлэрэм, бляш-хэр угу къыгъэккыштыгъэ. Цыйи, сайи шыгыр зэужэу кибзэккыгъэу, блэм фэдэу, псы-гъоу, мыдырэ шапсыгъэ мэкъу-мэщышлэхэу мэлъышэу пэлэ пы-рацэхэу, цыепхъэ пхъашэрэ упклэ дыгъэ клэкорэкклэ фэпагъэхэу, цушъо гончарыкхэр зылакъо-хэм апыллыгъэхэмэ, адимышта-хэу къахэчъэбзыккыштыгъэ ар.

Пшы фэшъошэн шъхъаклафэ зэрэфимышлыгъэм игыеу Болэ-тыкър къыфыхыгъэшчыгъэм Гу-лэз гу лыти, зыгъэццылклогъ, шъа-бэу джэуап ритыжыгъ:

— Сэ сызыфит зи шылэп, цы-фэу сыкъызыхыкыгъэмэ яхабзэ зесэхъэ нахъ. Шапсыгъэхэм цыфыгъэр пшыгъэ-лэкъуагъэм ыпэ рагъэшъэу яхабз...

— Адэ, орыгъэмэ, сыдэуштыгъэ узеклогныгъи? Угу сыдэу къы-уилора? — къызэлбихыгъ Болэ-тыкър гушылэм игъэзаплэ ыкли ар къэгъэжаплэ ышлэ, псэлъы-хон шъхъашъорыклогъ къыри-гъэжыгъ.

Гушылэр гужбъэн къыныплэм икошыкли, нэмыклэ гъэзаплэ зэ-рэфэхъугъэр Гүлэзи игопагъ.

— Сэ сыгу уеупчылэмэ, кы-лоштыр ащ фэшъафы шып-кыи... — ылуи, Гүлэзи сэмэркъэу пшышъом хэхъажыгъ.

— Сэ сызыфаери ары ныла: о угу къызэрэсфыштыгъэр сшлэныр ары. Адырэмэ зы Іоф адытилэп.

— Ау шытми, сыгу зыфэб-гъэзэным ыпэу, тишапсыгъэхэм агу къыдэпхыкын фаеу хъушты. Сэ сыгу тишапсыгъэмэ яло фэ-лорышлэ, — джэуап къыриты-жыштыгъ Гүлэзи.

Болэтыкър бэрэ шысыгъэп. Зы тлэклурэ Гүлэз къесэмэркъэу гушылэ зэпэгъодз къыдишлыгъ, изэхэшылкэ ичаныгъэ ыушэти, ыгуи тлэклу нахъ къэушъэбы-жыгъэу икыжыгъ.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ехыллагъ» зыфиорэм ия 13-рэ статья зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рэ ильэсым бэдзэогъум и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ехыллагъ» зыфиорэм ия 13-рэ статья зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2006-рэ ильэсым бэдзэогъум и 10-м аштагъэу N 15-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхуыгъагъэхэр, 2006, N 7; 2009, N 6, 12; 2011, N 7) ия

13-рэ статья зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэнуу, я 2-рэ, я 3-рэ 1ахьхэр мыщ тетэу къэтыгъэнуу:

«2. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат иштат хэтышт пчъагъэр зыхуысэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр ары.

3. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат ипашэ а Иэнагъэ Иузыгъахьэрэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ ары ыкIи зэлугъэкIэгъу гъэнэфагъэмкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иполномочи-

ехэм япIалтэ екIыфэ нэс мы Иэнагъэ ар Iоты.»

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхуысэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы Законом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхьэу ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан

кI. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 25-рэ, 2012-рэ ильэс N 112

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм чIыпIэ планированиемкIэ исхемэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэным ехыллагъ

Федеральнэ законодательствэм диштэу гъэпсыгъэным фэшI Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешIы:

1. Адыгэ Республикэм чIыпIэ планированиемкIэ исхемэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2008-рэ ильэсым шIэкогъум и 10-м ышIыгъэ унашъоу

N 183-р зытетэу «Адыгэ Республикэм чIыпIэ планированиемкIэ исхемэ ехыллагъ» зыфиорэмкIэ аухъыгъэм (Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхуыгъагъэхэр, 2008, N 11) гуадзэм диштэу зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнуу.

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу

мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМIПЫЛ Мурат

кI. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 6, 2012-рэ ильэс N 154

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылькоу Адыгэ Республикэм иагропромышленнэ комплекс къэралыгъо Iэпылэгъу егъэгъотыгъэным пае къыхагъэкIырэр 2009 — 2012-рэ ильэсхэм зэралэкагъэхьащт ШыкIэм зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэным ехыллагъ

Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылькоу Адыгэ Республикэм иагропромышленнэ комплекс къэралыгъо Iэпылэгъу егъэгъотыгъэным пае къыхагъэкIырэр нахьышIоу къызыфэгъэфедэгъэным фэшI Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешIы:

1. Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылькоу Адыгэ Республикэм иагропромышленнэ комплекс къэралыгъо Iэпылэгъу егъэгъотыгъэным пае къыхагъэкIырэр 2009 — 2012-рэ ильэсхэм зэралэкагъэхьащт ШыкIэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ ильэсым гъэтхэпэм и 24-м ышIыгъэ унашъоу N 52-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылькоу Адыгэ Республикэм иагропро-

мышленнэ комплекс къэралыгъо Iэпылэгъу егъэгъотыгъэным пае къыхагъэкIырэр 2009 — 2012-рэ ильэсхэм зэралэкагъэхьащт ШыкIэм ехыллагъ» зыфиорэмкIэ аухъыгъэм (Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхуыгъагъэхэр, 2009, N 3, 5, 7, 10, 11; 2010, N 2, 8, 11; 2011, N 1, 6, 7; 2012, N 3) зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэнуу, я 5-рэ пунктэр мыщ тетэу къэтыгъэнуу:

«5. Мы ШыкIэм ия 4-рэ пункт зигугъу къышIырэ субсидиэхэр зэратынхуу фитыныгъэ зылэхэр Адыгэ Республикэм имэкъумэщт гъоылапхъэхэр къышчызыхьыжхуу, Адыгэ Республикэм иагропромышленнэ комплекс иорганизациехуу, мэкъумэщышIэ (фермер) хьызмэт-шIапIэхуу, потребительскэ кооперацием иорганизацие-

хуу, мэкъумэщт потребительскэ кооперативхуу Адыгэ Республикэм щатхыгъэхуу ыкIи зипроизводственнэ IофшIэн Адыгэ Республикэм щызэхэзыщэхуу зэхакъыжынынхэм, зэтэзынхэм зилоф темытхэр, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм унэе Iэпылэгъу хьызмэт щызэзыхьэхэрэр ары.»

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМIПЫЛ Мурат

кI. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 20, 2012-рэ ильэс N 170

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Къэралыгъо фэло-фашIэу «Сабыир къызыхьукIэ зэтыгъо ахъщэ Iэпылэгъу зэраратырэр» зыфиорэр гъэцэкIэгъэным пае Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ и Административнэ регламент ухэсыгъэным ехыллагъ

2010-рэ ильэсым бэдзэогъум и 27-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 210-р зытетэу «Къэралыгъо, муниципальнэ фэло-фашIэхэр гъэцэкIэгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм (Урысые Федерацием и законодательствэ зэхуыгъагъэхэр, 2010, N 31, я 4179-рэ ст.; 2011, N 15, я 2038-рэ ст.; 2011, M 27, я 3880-рэ ст.; 2011, N 29, я 4291-рэ ст.; 2011, N 30 (а 1-рэ Iахь), я 4587-рэ ст.; 2011, N 30 (а 1-рэ Iахь), я 4587-рэ ст.; 2011, N 49 (я 5-рэ Iахь), я 7061-рэ ст.; 2011, N 27, я 3873-рэ ст.), Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рэ ильэсым бэдзэогъум и 12-м ышIыгъэ унашъоу N 138-р зытетэу «Къэралыгъо пшъэрълхэм ягъэцэкIэнкIэ административнэ регламентхэмрэ къэралыгъо фэло-фашIэхэм язэхэщэнкIэ административнэ регламентхэмрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэло органхэм къызэрэхахьхэрэ ыкIи зэраухэсыхэрэ шIыкIэм ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхуыгъагъэхэр, 2011, N 7), Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ ильэсым шышхьэлум и 12-м ышIыгъэ унашъоу N 218-р зытетэу «Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ и Iофыгъохэр» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхуыгъагъэхэр, 2009, N 11, 12; 2010, N 1, 2, 4, 5, 10, 11, 12; 2011, N 5, 7, 8, 10, 11) адиштэу унашъо сэшIы:

1. Къэралыгъо фэло-фашIэу «Сабыир къызыхьукIэ зэтыгъо ахъщэ Iэпылэгъу зэраратырэр» зыфиорэр гъэцэкIэгъэным пае Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ и Административнэ регламент гуадзэм диштэу ухэсыгъэнуу.

2. Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ IофшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ ичIыпIэ органхэм япашэхэм мы Административнэ регламентыр къыдалгытэнэу сабый къызыфэхьухэрэм зэтыгъо ахъщэ Iэпылэгъу араты зыхьукIэ.

3. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Къэралыгъо, муниципальнэ фэло-фашIэхэр зыгъэцэкIэрэ гупчэм (ыужкIэ МФЦ-р тIозэ дгъэкIошт) иректор сабый къызыфэхьукIэ зэтыгъо ахъщэ Iэпылэгъу ягъэгъотыгъэным тегъэпсыхьэгъэ къэралыгъо фэло-фашIэр Административнэ регламентым диштэу МФЦ-м зехищэным ыналэ тыргыгъэтынэу.

4. Къэбар-правовой отделым ипашэу О. В. Долголенкэм: — мы унашъор Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэло органхэм яофициальнэ Интернет-сайт аригъэхьанэу; — гъэзетхуу «Советскэ Адыгейм», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэкIырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм

и законодательствэ зэхуыгъагъэхэр» зыфиорэм къащы-хуэтыгъэным пае мы унашъор алэкигъэхьанэу;

— Урысые Федерацием и субъектхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным пае мы унашъор Урысые Федерацием юстициемкIэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэлорышIапIэ Iэкигъэхьанэу.

5. Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ 2011-рэ ильэсым мэлылфэгъум и 22-м ышIыгъэ унашъоу N 111-р зытетэу «Къэралыгъо фэло-фашIэу «Сабыир къызыхьукIэ зэтыгъо ахъщэ Iэпылэгъу зэраратырэр» зыфиорэр гъэцэкIэгъэным пае Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ и Административнэ регламент ухэсыгъэным ехыллагъ» зыфиорэм кIуачIэ имылэжъэу лыгъэтэгъэнэу.

6. Мы унашъор зэрагъэцэкIэрэм министрэм иапэрэ гуадзэу А. Т. Осмэным гъунэ лыфынэу.

7. Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфипшI зытешIэкIэ мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ иминистрэу Наталья ШИРОКОВА

кI. Мыекъуапэ, мэкъуогъум и 25-рэ, 2012-рэ ильэс N 120

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэу «Адыгэ Республикэм иучреждениехуу цIыфхэр социальнэу зыхуыгъэхэрэм ямылькү-техникэ базэ 2010 — 2012-рэ ильэсхэм гъэпытэгъэныр» зыфиорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2011-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 28-м аштагъэу N 56-р зытетэу «2012-рэ ильэсымкIэ ыкIи 2013-рэ, 2014-рэ ильэсхэм ячэзыу пIалъэкIэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехыллагъ» зыфиорэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2008-рэ ильэсым шышхьэлум и 14-м ышIыгъэ унашъоу N 145-р зытетэу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэхэр къызэрэхахьхэрэ, зэраухэсыхэрэ ыкIи зэрагъэцэкIэрэ шIыкIэм ехыллагъ» зыфиорэм адиштэу унашъо сэшIы:

1. Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ 2010-рэ ильэсым щылэ мазэм и 21-м ышIыгъэ унашъоу N 7-р зытетым

игуадзэу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэу «Адыгэ Республикэм иучреждениехуу цIыфхэр социальнэу зыхуыгъэхэрэм ямылькү-техникэ базэ 2010 — 2012-рэ ильэсхэм гъэпытэгъэныр» зыфиорэм гуадзэм диштэу зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнуу.

2. Къэбар-правовой отделым ипашэу О. В. Долголенкэм:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэло органхэм яофициальнэ Интернет-сайт аригъэхьанэу;

— гъэзетхуу «Советскэ Адыгейм», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэкIырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм

и законодательствэ зэхуыгъагъэхэр» зыфиорэм къащы-хуэтыгъэным пае мы унашъор алэкигъэхьанэу;

— Урысые Федерацием и субъектхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным пае мы унашъор Урысые Федерацием юстициемкIэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэлорышIапIэ Iэкигъэхьанэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцэкIэрэм гъунэ лысыфынэу сшхьэкIэ зыфэсэгъазэ.

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ иминистрэу Наталья ШИРОКОВА

кI. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 11, 2012-рэ ильэс N 160

Гьогумаф, «Ислъамьер»!

«Адыгэ макъэм» кызырэр-хиутыгъагъэу, я XXX-рэ Олимпиадэ джэгунхэу Лондон щыкlorэмэ якультурнэ программэ хэлэжьэнэу дунаим щы-зэлъашлэрэ орадыло-кэ-шъокло ансамблэу «Ис-лъамьер» рагъэблэгъагъ. Тиартистхэр гьогу зыщы-техъанхэм пресс-зэлулэм упчлэ гъэшлэгъонхэр кышчалэтыгъэх. Зэлулэ-гъур кызаухым, ансам-блэм Лондон кыщи-тышт концерт програм-мэм тигуапэу теплъыгъ.

кэр», Москва иансамблэ, нэмыкхэр тикуп хэты-штых.

— Шьуйпрограммэ гъэнэфагъэу цыта?

— «Ислъамьер» кы-лорэ ордэхэр 100-м на-хыбэ мэхъух. Узыхэ-дэн тил. Олимпиадэм фэгъэхыгъэ оредэ ти-программэ хэт. Къэшъуа-кloxэри «Ислъамьер» илэх. Арышъ, къашъом-рэ оредымрэ зэгъусэ-хэу типрограммэ дгъэ-псыгъэ. Адыгеим икы-гъэ спортсменхэм тиар-тистхэр алулэхэ ашло-игъу.

— Арсен Галстян дзюдом-клэ Олимпиадэм ичемпи-он, ар Адыгеим щаплугъ.

— Тиконцертхэм Арсен Гал-стян игъэхъагъэхэр къащытло-штых. Пищальниковхэу Дарьерэ Богданрэ Мыекъуапэ шагъэса-гъэх, атлетикэ псынклэмклэ зэнэ-кыкхэхэм ахэлажьэх. Ахэри тиорэдхэмклэ, къашъохэмклэ дгъэгъушлэхэ тшлони-гъу. Лондон имэр адыгэмэ ащыш, тылулэмэ тигопэшт.

Пресс-зэлулэм хэлэжьэрэ оредылохэу Хьокло Сусанэрэ Агъырджанэкъо Саньетрэ кон-церт программэр зэрагъэпсымэ ашлони-гъом, спортсменхэм ти-

лэпкы искусствэ арагъэлъэгъу-нэу зэрэфэхэм, искусствэм ишлуагъэкли Адыгеир дунаим нахъ дэгъоу шашлэ зэрэхъурэм, нэмыкхэм къагегушылагъэх. Ти Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан, Парламентымрэ Правительств-вэмрэ кымыгъэукуыгъэхэу кон-цертхэр дэгъоу кызыратыштхэр кылауагъ.

Концертыр

Ижырэ адыгэ ордэхэр тиар-тистхэм кылоштых. Къызбэч иорэд Гуашилэ Светланэ кыхи-дзэшт. «Ныдэльф мэкъамэ-хэр» зыфилорэр Хьокло Сусанэ, Агъырджанэкъо Саньет, Шы-мырзэ Казбек, Мэщлэкъо Да-рыет, нэмыкхэм кылошт. Пшы-нэмклэ къадежъыурэр Мышгъэ Андаур. Къэшъуакloxэу Ахътэо Светланэ, Лъэустэнджэл Рузанэ, Сихъу Руслъан, нэмыкхэм пчы-хъэзэхъахэхэр кыагъэбаиштых.

«Ислъамьер» Лондон кыкы-жынышъ, шышхъэлуи 11-м Шъачэ лощт, концертхэм ахэлэ-жэшт. Культурнэ программэр Абхъазым щылыгыгъэклотэшт.

Гьогумаф, тилъанлэу «Ислъа-мьер»! Олимпиадэм уилахышлу хэлпхъанэу, Адыгэ Республикэм ыцлэ дунаим лъагъу зэрэщылэ-тыштыр шлулэ кыотэжыныу пфэтэлэ.

Сурэтым итыр: Нэхэе Аслъан пресс-зэлулэм хэлажьэ.

зырын псынклэ кышъуфэ-хъугъа?

— Ансамблэр шышхъэлуи 2-м Лондон ежъэшт. Тыгъуас нылэп тхылыхэр зыдгъэхъазы-рыгъэхэр, кыныгъохэр кызы-тынэкыгъэхэу тэлъытэшт, лэпы-лэгъу кытфэхъугъэмэ «тхъа-шъуегъэпсэу» ятэложьы.

— Концертхэр зыщы-клоштхэр кышъуауагъа?

— Лондон тиконцертхэр щы-клоштых. Шышхъэлуи 4 — 8-м Олимпиадэм тыхэлэжъэшт, мафэ кэс концерти 3 кэттышт. Краснодар крайм икыгъэ ар-тистхэр Лондон щытлэгъу-штых. Ансамблэу «Кабардин-

— «Ислъамьер» Адыгэ Рес-публикэм илэгъу. Илэс 20-м кыкloxл Дунэе фестиваль пчъа-гъэмэ ахэлэжъагъ, цлэрыло хъу-гъэ. Урысыем и Правительствэ ипремие кыфагъэшъошагъ, — кыыцилауагъ пресс-зэлулэм ан-самблэм ихудожественнэ па-щэу, Урысыем инароднэ арти-стэу, композиторэу Нэхэе Ас-лъан. — Олимпиадэм икультурнэ программэ хэлэжьэным клэхъо-псырэ ансамблэу щылэр бэ.

— Адыгэ Республикэм и Правительствэ ахъшъу-шыщыкыгъэщтыр кы-шъуфигъотыгъ. Ащ да-клоу, гьогу шъутехъаным пае тхылыхэм ягъэхъа-

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Ауж кьинэрэмэ кьахэклыжыышта?

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — «Алания-Д» Владикавказ — 3:1.

Бэдзэогъум и 31-м Мыекъуапэ щызэдешлагъэх. Зыщыагъэхэр: Д. Стрельцов, П. Егоров, Я. Клепцов — Ростов-на-Дону.

«Зэкъошныгъ»: Валиев, Мыкьо, Казаков, Емкъужь, Ба-тырбий, Нартиков, Датхужь (Къуанэ,88), Нечукин (Ох-рименко,90), Василькин (Такъый, 67), Натхьо (Ешы-гуау,56), Лучин (Винников,61).

Къэлапчъэм лэгуаор дэзыдзагъэхэр: Натхьо — 1, Лучин — 21, Емкъужь — 54, «Зэкъошныгъ». Балоян — 19, «Ала-ния-Д».

Купэу «Къыблэм» командэ 17 хэт, зэклэми ауж кьинэщыгъэр «Зэкъошныгъэр» ары. Тренер шъхьалэу Кобл Анзор сымэджэ-щым члэлэ, ипсауныгъэ зыпкэ регъэуцожьы. Шыумэфэ Рэмэзан тренер шъхьалэм ипшъэрылхэр егъэцаклэх. Тиреспубликэ ифут-бол командэ зыкыиэтыжыныым, спортыр зыкласэхэр ыгъэгъушлон-хэм афэшл клубым зэлулэгъоу щыкылауагъэм шъхъихыгъэу шы-зэдэгъушылагъэх. Футболистхэм ащышхэм зыщешлэхэр чыплэхэр зэблахъунхэр нахышлулэ клу-бым ипашэмэ алытагъ. «Зэ-кьошныгъэм» икапитанэу Р. Ба-тырбий джабгъу лъэныкъом ухъумаклоу шешлэу ыублагъ. М. Емкъужь гупчэм итэу на-хыбэрэ ыпэклэ илын фаеу пшъэрылхэу фашыгъ. Ыпэклэ ше-шлэхэрэми зэхъокыныгъэхэр афэхъугъэх.

Ешлэгъур аублэгъэ кьодыеу А. Натхьор гупчэм итэу ыпэклэ

илыгъ, ухъумэклуитлури ыгъэ-плэхъугъ. Амир лэгуаор зылэ-кымыгъэклэу къэлапчъэм нэсын-клэ метрэ 15 фэдиз къэнагъэу лъэшэу зэогъэ лэгуаор хъагъэм ифагъ. Хъаклэхэм пчъагъэр зэфэ-дэ кызашыжыым, «Зэкъошны-гъэм» иешлаклэ зэхъокыныгъэхэр фишыгъэх. Тифутболистхэр апэ-клэ зилыкыкы ухъумаклохэр агъэ-гумэкыхъэх, хъукъоныгъэхэр ара-гъэшлыштыгъэх. А. Нартиковыр, М. Емкъужьыр, А. Датхужьыр, нэмыкхэри гупчэм шешлэхъэх, язэпхыныгъэхэр агъэпытэщты-гъэх.

В. Лучиным «Алания-Д»-м икъэлапчъэ лэгуаор зыдедзэм, хъаклэхэр нахыбэрэ апэклэ кы-лыхъу фежъагъэх. Тренер шъхьа-лэу З. Тедеевым футболисти 5 зэблихъугъэми, командэу зипа-щэм иешлаклэ ыгъэрэзагъэп. Ти-футболистэу М. Емкъужьым лэ-гуаор кызыратым нэбгыритлу-мэ алэклэкли, къэлапчъэу метри

10 фэдизклэ зыпчэжыэм дэуагъ. Къэлэпчъэлуи А. Томиевым лэ-гуаом зылыдзыгъ шъхъаеи, кыфэуытыгъэп. Пчъагъэр 3:1 зэхъум Адыгеим ифутболистмэ теклоныгъэр кызырэдэхыштым тидыхъэ телыгъ. Тикъэлэпчъэ-луи А. Валиевым, ухъумакло-хэу А. Казаковым, М. Мыкьом уащытхъунэу зыкыагъэлъэ-гъуагъ. Футболист ныбжьыклэу ешлалэм кыхыагъэхэм ягуеты-ныгъэклэ зыкытагъэштагъ.

Пресс-зэлулэр

«Зэкъошныгъэм» ипашэу Аульэ Рэщыдэ кызырлауагъэмклэ, ти-футболистхэм къэлапчъэм лэ-гуаор апэрэ такыкыым зэрэда-дзагъэм ишлуагъэклэ ешлэклэ дэ-гъу кыагъэлъэгъуагъ, хъаклэмэ амалэу ялэр икыоу агъэфедатгъэп. «Зэкъошныгъэр» ауж кьинэрэ ко-мандэмэ ащ нахыбэрэ ахэмы-тыжыштыгъэу Р. Аульэм кыти-лауагъ.

«Алания-Д»-м итренер шъхьа-лэу З. Тедеевым зырылытагъэм-клэ, мы илэсым якомандэ арэу-штыгъэу дэу ешлэу зыкли кыхэ-кыгъэп. «Зэкъошныгъэм» ар кыфэгъушылауагъ, тиухъумаклохэр зэрэгъурылохэрэм имэхъанэ кы-хигъэщыгъ.

— Тифутболистхэр апэклэ зи-лыхъэклэ зэгъурылоштыгъэхэп, лэ-гуаор чланэщтыгъ, — кылауагъ З. Тедеевым. «Алания-Д»-м фут-болист ныбжьыклэхэр зэрэща-

гъасэхэрэм, командэм пшъэрылхэу инхэр зэригъэхэм З. Тедеевым кы-тегушылауагъ.

«Къыблэм»

зэрэщешлагъэхэр

«Торпедо» — «Митос» — 3:0, «Черноморец» — «Ан-гушт» — 1:1, СКА — «Сла-вянский» — 1:1, «Олим-пия» — «Биолог» — 1:0, «Волгарь» — «Дагдизель» — 0:0, «Таганрог» — «Астра-хань» — 3:1, КТГ — «Энер-гия» — 1:1.

Хэт тыдэ щыла?

Мы илэсым командэ пэпчэ ешлэгъуи 4 илагъэр. Очко пчъа-гъэу ялэр зэтэгъапшэ.

1. «Дагдизель» — 10
2. «Астрахань» — 9
3. «Митос» — 9
4. «Энергия» — 7
5. «Олимпия» — 6
6. «Ангушт» — 6
7. «Черноморец» — 5
8. «Торпедо» — 5
9. «Славянский» — 5
10. «Алания-Д» — 4
11. «Биолог» — 4
12. «Волгарь» — 4
13. «Мэщыкыу» — 3
14. «Зэкъошныгъ» — 3
15. «Таганрог» — 3
16. КТГ — 2
17. СКА — 2

«Зэкъошныгъэр» шышхъэлуи 9-м Каспийскэ щылулэщт чы-плэ командэу «Дагдизельым».

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхэзыщагъэхэр: Адыгэ Республикэм лъэпкы Иофхэмклэ, лэклэб кьэралхэм ашысэурэ тилэпкыгъэхэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли кьэбар жъугъэм иамалхэмклэ и Комитет

Адресыр: ур.Кре-стьянскэр, 236

Редактор шъхьалэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Пшъэдэклэжы зыхырэ секретары

НЭПШЭКЪУИ Заур

Редакциер зыдэщылэр: 385000,

кы. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

редактор шъхьалэм иагъэр

гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэклэжы зы-хырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын Иофхэмклэ, телерадиокъэтын-хэмклэ ыкли зэлы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэло-рышлэ, зэраушыха-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кы. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 4254

Индексхэр 52161 52162

Зак. 2395

Хэутыным узщыкытхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 Зыщыкытхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00